

A NAGYKANIZSAI IZR. HITKÖZSÉGTŐL

FENNTARTOTT

FELSŐ KERESKEDELMI ISKOLA

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1911—12. TANÉVRŐL

AZ INTÉZET FENNÁLLÁSÁNAK 55. ÉVÉBEN.

SZERKESZTÉ:

BÚN SAMU

A FERENCZ JÓZSEF-REND LOVAGJA,

IGAZGATÓ.

NAGYKANIZSA, 1912.

NYOMATOTT KRAUSZ ÉS FARKAS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

REV 98

A NAGYKANIZSAI IZR. HITKÖZSÉGTŐL

FENNTARTOTT

FELSŐ KERESKEDELMI ISKOLA

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1911—12. TANÉVRŐL

AZ INTÉZET FENNÁLLÁSÁNAK 55. ÉVÉBEN.

SZERKESZTÉ :

BÚN SAMU

A FERENCZ JÓZSEF-REND LOVAGJA,

IGAZGATÓ.

NAGYKANIZSA, 1912.

NYOMATOTT KRAUSZ ÉS FARKAS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

REV 98

REV 2010

I.

Iskolaszék.

Elnök: Dr. Rothschild Jakab

Alelnök: Heltai József

Jegyző: Barta Lajos

- Dr. Neumann Ede, iskolai felügyelő
- 5 Bettlheim Győző
Bún Samu, igazgató
Dénes Lajos
Ujnépi Elek Lipót
Elek Mór
- 10 Grünhut Henrik
Halphen Mór
Krámer Lajos
Löwe Adolf
Löwy Adolf
- 15 Dr. Ollop Mór
Ötvös Emil
Pongor Henrik
Rapoch Gyula
Rothschild Zsigmond
- 20 Dr. Rothschild Samu
Scherz Richárd
Dr. Schwarz Adolf
Schwarz Ignác
Sommer Ignác
- 25 Szommer Náthán
Stern Sándor
Dr. Weisz Lajos
Weisz Jakab
Zerkowitz Lajos

1936

II.

Jelentés a lefolyt 1911—12-iki tanévről.

A tanulók beírását szeptember 1., 3. és 4. napjain eszközöltük. A rendes tanítás szeptember 6-án vette kezdetét és folyt megszakítás nélkül a tanév végeig.

Felvétetett az alsó osztályba	46
a középső osztályba	46
a felső osztályba	29
összesen	<u>121</u> tanuló.

Az iskolát a tanév végéig látogatta	
az alsó osztályban	45
a középső osztályban	43
a felső osztályban	29
összesen	<u>117</u>

A felvett tanulók közül tandíjmentes volt egészen 21, részben 47, az elengedett tandíj összege K 7040.

A *tanulmányi eredmény* kielégítő volt. Mult évi jelentésünkben iskolai orvos alkalmazása iránt kifejezett óhajunknak az iskolaszék a lefolyt tanévben Dr. Darányi Árpád nyug. törzsorvos és minőségben történt alkalmazása által megfelelt.

Részben ez intézkedésnek is tulajdonítható, hogy az *iskola-látogatás megfelelő volt*, mert az igazgató minden gyanus mulasztásról haladéktalanul az iskolaorvos útján a mulasztás okáról tudomást szerzett.

A *fegyelmi állapot* általában kielégítőnek mondható. Ám a középső osztály ellen e tekintetben többször kifogás volt, miért is 2 tanulót csendesen eltávolítottunk.

A tanári karban változás nem történt. Igaz sajnálattal jelentjük, hogy *Rosenberg Richárd* iskolaszéki alelnök és gondnok ur, ki 1897. óta az iskolaszéknek lelkes tagja, 1901. óta annak alelnöke és gondnoka volt, és aki e kettős tisztségének mindig nagy buzgósággal és hozzáértéssel megfelelt. városunkból való elköltözése folytán alelnöki tisztjéről lemondott.

Helyébe a hitközségi előjáróság Heltai József ker. tanácsos urat választotta.

Dr. Schack Béla kir. főigazgató ur intézetünket április 30-án meglátogatta, minden osztályban a tanításon többször jelen volt és távozása előtt a tapasztaltak fölötti megelégedésének adott kifejezést.

Kimondhatatlan örömünkre szolgál, hogy ezuttal iskolánk

fejlődésére és egész jövőjére nézve rendkívül fontos, öröndetes eseményről számolhatunk be.

Az 1894. évi XXVII. törvénycikk u. i. azon nyilvános tanintézeti igazgatók és tanárok nyugdíjazásáról gondoskodik, kikről állami vagy más hasonló természetű közrendelkezéssel gondoskodva nincs.

Bármennyire sürgette is hitközségünk előljárósága és iskolánk tanári kara többszörösen ismételt megfolyamodással és küldöttséggel az intézetnek a nevezett nyugdíjintézetbe való felvételét, ez sehogy sem akart sikerülni. Ennek pedig nagyon káros következményei voltak, mert a tanárok látván, hogy jövőjükéről, aggkorukról nincs gondoskodás, néhány évi itt működés után más intézetnél kerestek és találtak alkalmazást. Már pedig a gyakori tanárváltozás csak hátrányára van az iskolának.

Gróf Zichy János v. b. t. t. jelenlegi kultuszminiszteré az érdem, hogy e szomorú, iskolánkra és annak tanáira átokként nehezedő, állapot véget ért. Ő kimondotta, hogy az iskolát az országos tanári nyugdíjintézetbe fel kell venni, lelkiismeretesen és eredményesen működő tanárai jövőjéről az államnak gondoskodni kell.

1911. nov. 15-én Greszler Jenő miniszteri segédtitkár urtól levél érkezett az igazgatóhoz, melyben értesíti, hogy 16-án a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur rendeletére délelőtt az igazgatót az intézet épületében fel fogja keresni, hogy az iskola és tanárainak az orsz. tanári nyugdíjintézetbe való felvételét megtárgyalják. Kivánatosnak jelzi, hogy ez alkalommal az iskolát fenntartó hitközség képviselője is jelen legyen.

Nyomban e levél vétele után igazgató Dr. Rothschild Jakab iskolaszéki elnök urral érintkezésbe lépett, hogy úgy az iskola, mint a hitközségi iroda részéről a miniszter ur kiküldöttjének a kívánt adatok azonnal rendelkezésre bocsáthatók legyenek.

November 16-án Greszler min. titkár ur Müller Adolf min. számellenőrrel együtt tényleg Nagykanizsára érkezett és két napi, késő estig elhuzódó munka után az iskolaszéki elnökkel, igazgatóval és hitközségi titkárrel lefolytatott tárgyalás után az egész anyagot feldolgozták.

Hogy mennyire komolyan vette a nm. miniszter ur nemes szándékát, mutatja azon körülmény, hogy rövid pár hét alatt már le is érkeztek a miniszteri rendeletek, melyekkel az iskola igazgatója és tanárai az orsz. tanári nyugdíjintézetbe felvétettek.

És most hálás köszönetet mondunk O Excellenciájának kegyes intézkedéseért, de köszönet illeti a nagykanizsai izr. hitközséget is, mely nem csekély anyagi áldozatok árán lehetővé tette a miniszter jóindulatu szándékának kivitelét Különösen hálásak vagyunk Dr. Rothschild Jakab iskolaszéki elnök urnak, aki az ügyet évek óta meleg rokonszenvvel kísérte, nov. 16. és 17-én pedig ügyvédi teendőinek félretételével velünk együtt kitartóan *dolgozott* is.

Megemlítenédnek tartjuk még, hogy a min. rendeletek visszamenő érvényűek, úgy, hogy nemcsak a jelenleg itt működő, de az 1894. óta itt működött tanárok egész szolgálati idejére is szólnak.

Ő Nagyméltósága a miniszter ur egy másik, iskolánkat szintén örvendetesen érintő intézkedéséről kell itt megemlékeznünk.

75559/1906. sz. rendeletével kimondta a miniszter úr, hogy mivel „a városok, hitfelekezetek és testületek által fenntartott felső kereskedelmi iskolák tanárai a közművelődés és kereskedelmi szakoktatás érdekében époly fontos feladatok betöltésére hivatvák, mint az állami iskolák tanerői, a fizetésben mutatkozó aránytalanságok államsegély által megszüntetendők“.

E rendelet folyamánya gyanánt 1911. november 10-én 135000. sz. a kelt min. rendelet alapján miniszter úr Bún Samu igazgatót a VII. fizetési osztály 1., Dr. Villányi Henrik tanárt a VII. fizetési osztály 3. és Domány Ármin tanárt a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába léptette elő.

Iskolánk ez évi történetének örvendetes mozzanatai sorozatát azonban még ezzel sem fejeztük be. A tanulók folytonos szaporodása, az intézet állandó fejlődése az iskolaszék figyelmét az iskolaépületre irányították, mely az intézet mai igényeinek már nem felel meg.

Az az eszme merült fel tehát, hogy felső kereskedelmi iskolánk részére a Nádor-utcában a hitközség telkén új, a modern igényeknek minden tekintetben megfelelő palotát építsenek. És ez eszme máris komoly tárgyalások stádiumában van. Reméljük, hogy jövő évi jelentésükben már a folyó építkezésről és részletes adatokról számolhatunk be.

III.

Az iskola jötevői (ösztöndijasok.)

Alapító, adományozó	Ösztöndijas tanuló	Oszt.	Összeg
A) Alapítványok :			
Gelsei Gutmann S. H. 2 tandíjmentes hely	Bidnazsek István	a	
Nagykanizsai Takarékpénztár	Schlesinger Manó	k	
	Vámosi Tivadar	f	10.—
Pollák Ármin	Halász Andor	k	40.—
Báró Gutmann Vilmosné megyeri Krausz Róza	Dukász Imre	k	12.—
Dr. Stolzer Henrik	Rauch Béla	f	60.—
Délzalai Takarékpénztár	Hacker Leo	f	23 13
	Herzfeld Árpád	k	100.—
	Mandl Jenő	f	100.—
Eichberg Adolf	Weisz Jenő	k	80.—
	Schlesinger Manó	k	80.—
Loewy Ödön	Ney Géza	k	52.—
Bún Samu	Bauman Lajos	f	30.—
	Grünhut Andor	k	könyv
Dr. Villányi Henrik	Meiszter Antal	f	20.—
Löwe Adolf	Székely Tivadar	a	könyv
Dr. Holzer László	Salgó Károly	a	21.60
B) Adakozások :			
Nagykanizsai Takarékpénztár	Rozgonyi Gyula	k	20.—
	Horvát Károly	a	20.—
Nagyk. Kereskedők Társulata	Somogyi Ernő	f	20.—
	Löbl Jenő	a	20.—
Zal megyei Gazd. Takarékp.	Péter Lajos	k	20.—
Loewy Arnold	Kaufmann Hugó	k	40.—
	Práger Árpád	f	35.—
Néptakarékpenztár	Zsitney Ödön	k	20.—
Zerkowitz Lajos*	Fischer Bálint	f	50.—
	ifj. Kertész Árpád	k	50.—

Fogadják a nemeskeblű adakozók e helyen is hálás köszönetünket.

* Német nyelvben legjobb előmenetelt tanúsító tanulók részére.

IV.

Tanári kar.

Bún Samu, igazgató, felső kereskedelmi iskolákra képesített rendes tanár, a Ferenc József-rend lovagja, a keresk. szakiskolai tanárok orsz. egyesületének választmányi, az orsz. izr. tanító egyesületnek tiszteletbeli tagja, Nagykanizsa város képviselő testületének, Zalavármegye törvényhatósági bizottsági tagja, tanította a könyvvitelt a középső és felső osztályban, az irodai munkálatokat a felső, a ker. ismereteket az alsó osztályban. Működésének évei 45, az intézetnél 44.

Balog D., felső kereskedelmi iskolákra képesített rendes tanár, tanártestületi jegyző, a természetrajzi, földrajzi, áruismereti és vegytani szertár, valamint a tanári könyvtár őre, tanította a vegytant, áruismét és technológiát a középső és felső, a földrajzot mind a három osztályban, a szépírást és ker. levelezést az alsó, az irodai munkálatokat az alsó és középső osztályban. Működik ez intézetnél 10 év óta.

Domány Ármin, középiskolákra képesített rendes tanár, az önképzőkör vezetője, az ifjúsági könyvtár őre; tanította a történelmet, a magyar nyelvet és irodalmat mind a három, a kereskedelmi levelezést a középső és felső osztályban. Működésének évei 15, ez intézetnél 13.

Elek Mór, felső kereskedelmi iskolákra képesített rendes tanár, tanította a mennyiségtant és a keresk. számtant mind a három osztályban, a fizikát az alsó osztályban. Működik ez intézetnél $2\frac{1}{2}$ év óta.

Dr. Rosenberg Mór, köz- és váltó-ügyvéd, tanította a jogi és közgazdasági ismereteket a középső és felső osztályban. Működésének évei az intézetnél 19.

Dr. Villányi Henrik, felső kereskedelmi iskolákra képesített rendes tanár, városi képviselő, tanította a német és francia nyelvet mind a három osztályban. Működésének évei 28, ez intézetnél 21.

Hitoktatók:

Domány Ármin, az izr. tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél e minőségben 4 év óta.

P. Kovács Kalliszt, róm. kat. lelkész, a róm. kath. tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél 2 év óta.

Hütter Lajos, ág. ev. lelkész, az ev. tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél 17 év óta.

Kádár Lajos, ev. ref. lelkész, a ref. vallásu tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél 3 év óta.

Jankovics Velimir, görög kath. lelkész, a görög kath. tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél 3 év óta.

V.

Tanári könyvtár.

I. Nevelés, oktatás, bölcsészet.

- 1 Bach-Eulenberg, Schulgesundheitslehre, 1891.
- 2 Babarczy Schwartzert Ottó, A gyermek lelki világa.
- 3 Dr. Balló József, Vezérkönyv a beszéd- és értelemgyakorlatok tanítására.
- 4 Bárány Ignác, Az olvasás tanmódja, 1874.
- 5 Barna Jakab, 100 gyermekjáték.
- 6 Bartalus István, Magyar énekiskola, 1890.
- 7 Bartold Frigyes, Der Idiotismus u. seine Bekämpfung, 1868.
- 8 Bihari Péter dr., Az iskolai nevelés.
- 9 — — Esztétika, 1886.
- 10 Csikós Gyula, A jelképes számtanítás.
- 11 Diesterweg-Bányai, Utmutató (ált. rész), 1890.
- 12 Dillmont Teréz, Encyclopädie der weiblichen Handarbeiten, 1874.
- 13 Dittes Frigyes dr., Grundriss d. Erziehungs- und Unterrichtslehre, 1874.
- 14 — — Sittliche Freiheit, 1860.
- 15 — — Geschichte der Erziehung u. des Unterrichtes, 1878.
- 16 Dortsák Gyula, A középiskolai rendtartás magyarázata.
- 17 Dreszler J. G., Psychologie u. Logik, 1870
- 18-19 Nádaí Pál, Könyv a gyermekről.
- 20 Ember János, A magyar tanító anyagi helyzete, 1889.
- 21 — — Az apró emberek tudománya
- 22 Emerson-Szász K., Az emberi szellem képviselői, 1894.
- 23 Fassel H. B., Tugend- und Rechtslehre, 1862.
- 24 Felméri Lajos, A neveléstudomány kézikönyve, 1890.
- 25 Ferenczi Vilma, Vezérfonal a női kézimunka-tanításhoz.
- 26 Falk Richárd, Énekkönyv az izr. iskola számára.
- 27 Garve Christian, Vermischte Aufsätze, 1801.
- 28 Gönczy Pál, Tanulmányok, 1888.
- 29 Gáti György, A hivatás áldozata.
- 30 Gööz József dr., Paedagógiai értekezések, 1880.
- 31 — — Gyorstanító képes A. B. C.
- 32 — — Hangutánzó A. B. C.

- 33 Gööz József dr. Hangutánzó olvasás- és írás tanítás.
 34 Goert A., A tanítás művészete.
 35 Gööz-Ujvári-Petróczy, Tanítók Tanácsadója V. kiadás.
 36 Gaál Mózes, A jövő iskolája.
 37 Gyertyánffy J., Előgyakorlatok az írás-, olvasás- és rajzolás tanításához.
 38-39 Herbart J. F., Paedagogische Schriften.
 40 Hoffmann Mór, das Weib u. seine Erziehung, 1873.
 41 Hosztinszky, Illusztrált részl. tanmenet az elemi iskolai rajztanításhoz.
 42 Jakobi F. H., Wider Mendelssohn, 1786.
 43 Jean Paul, Levana od. Erziehungslehre.
 44 Juhai Antal, A gyermek első tanítója.
 45 — — A II. osztály tanítója.
 46 Kármán Mór dr., Közoktatásügyi törvények és rendeletek tára, 1878.
 47-48 — — Paedagogiai dolgozatai, I-II.
 49 Kakujay Károly, A természetrajzi oktatás vezér- és kézi könyve, 1885.
 50 Kállay Béni, A szabadságról, 1867.
 51 Kehr K., Die Praxis der Volksschule, 1869.
 52 Kellner Lajos dr., Volksschulkunde, 1857.
 53 Kirschmann J. H., Immanuel Kant's Kritik der Urtheilskraft 1872.
 54 — — Immanuel Kant's Kritik der praktischen Vernunft 1882.
 55 — — Kritik der reinen Vernunft, 1884.
 56 Kis Áron dr., A nevelés és oktatás története, 1880.
 57 — — Gyermekjáték-gyűjtemény, 1891.
 58 Klammarik K. dr., A magy. középiskolák szervezete.
 59 Klobuschitzky Paul, Bildungsregeln zur Erziehung der Kinder, 1841.
 60 Kleier-Vonderlinn, Projectionszeichnen, 1884.
 61 Környei János, A tanító az iskolában, 1870.
 62 Lányi Ernő, A szabadkézi r. tanításának módszere, 1894.
 63 Kemény Ferencz, A nemi probléma.
 64 Lederer Ábrahám, Erziehungslehre f. isr. Lehramtskandidaten, 1865.
 65 — — Kisebb dolgozatai, 1877.
 66 Lóhr J. A. C., Elementarbegriffe.
 67-70 Lubrich Ágost, Neveléstudomány, 1878.
 71 — L'Eseignement en Hongrie.
 72 Legouvé-Feleki, Az olvasás művészete.
 73 Mennyei József, Nevelés és tanítástan, 1869.
 74 Milde W. E., Erziehungskunde, 1829.
 75-76 Morlin—dr. Szuppan, A magyarországi népoktatásügy keresk. és ipari szakokt. szervezete és közigazgatása, I-II.

- 77 Molnár Viktor, A hazai középiskolák reformja, 1885. 1879.
 78 Netolitzka Em, Methodik des physikalischen Unterrichtes.
 79 — — Politische Verfassung, 1826.
 80 Molnár László, A nevelés története.
 81-84 Munkácsi B., Az izr. vallásoktatás el. isk. vezérfonala.
 85 Maurer János, A tornázás elmélete.
 86 — — Vezérkönyv az el. isk. tornatanításhoz.
 87 Mazurek Pál, A rajztanítás az elemi isk. 1. és 2. osztályában.
 88 Mulford P., Der Unfug des Sterbens.
 89 Nagy László, Beszéd- és értelemgyakorlatok.
 90 Neményi Imre dr., Ifj. könyvtárak és olvasmányok.
 91 Netolitzka Emil, Methodik des fisik. Unterrichtes.
 92 — — Politische Verfassung.
 93-94 Nádai Pál, Könyv a gyermekről.
 95 Opitz J., Der Lehrer und der Arzt, 1853.
 96 Orbók Mór, Paedagógiai Plutarch, 1887.
 97 Dr. Oláh Gyula, Az ember és az egészség.
 98 — — Neveléstan.
 99 Pekár Gyula, Nürnbergi isk. egészségi kongressus.
 100 Riehl W. H., Die Familie, 1861.
 101 Ribot-Holló, A lelki átöröklés, 1896.
 102 Rónay Ferenc, Nemzeti nevelésünk reformja, 1878.
 103 Sanders Henrik, Über Natur und Religion 1781.
 104 Singer Izr., Erziehungslehre für Israeliten.
 105 Smetena Aug., Der Geist, 1865.
 106 Smiles (K. Tóth K.) Jellem, 1880.
 107 — — Önségély, 1879.
 108 Schreiber Moritz, Gymnastische Heilmethode, 1852.
 109 Spenzer H., Die Erziehung.
 110 Szalai István, Tapasztalati lélektan, 1858.
 111 Szabó Károly dr., A tanító jogai és kötelességei, 1894.
 112 Szatmáry György, Nemzeti állam és népoktatás, 1892.
 113 Széll Lajos dr., Vezérkönyv az életmentés- és egészség-
 tanhoz, 1884.
 114 Szegfi-Erődi, Daloskönyv izr. iskolák számára.
 115-16 Szücs Izsó, Modern rajzoktatás, I-II.
 117 Taschek Gyula, A rajzoktatás módszere, 1892.
 118 Tóth József, Népoktatási törvények és rendeletek 1884.
 119 Treugold F., Sadrach A. B. Duego, 1888.
 120-21 Tomcsányiné Czukrász R., Phonomimikai előgyak.
 122 Ufer Christian, Vorschule der Paedagogik Herbart's, 1888.
 123 Ujvári Gööz dr., Tanítók tanácsadója.
 124 Uhrl Józsa, Női kézimunkaoktatás.
 125 Utasítás az áll. el. népiskolák gondnoksága sz.
 126-27 Verédi Károly dr., Paedagógiai Encyklopaedia, 1886.
 128 Waldapfel János, A tanítók hibái, 1893.
 129 Dr. Wessely Ödön, A modern paedagógia útján.
 130 Wagner F., Herbarts Lehre: Psychologie, Ethik, Paedagogik.

- 131 Magyarország néptanítóinak 2. egyetemes gyűlése, 1874.
 132 1868. évi XXXVI. törvénycikk a népiskolai oktatás tárgyában, utasítások, tantervek stb. hivatalos kiadás, 1869.
 133 A reálisiskolai tanítás terve.
 134 Az egységes jogosítású középiskolákról folyt szakértekezlet jegyzőkönyve.
 135-42 Tanterv és utasítás az elemi népiskolák számára, 1906.
 143 A szabad oktatás szervezete.
 144 Utasítás az 1907. évi XXVII. t.-c.-hez.
 145 Magyarország közoktatásügye.
 146-71 A vallás- és közoktatásügyi miniszter jelentése a közoktatás állapotáról: 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910.

II. Magyar nyelv és irodalom.

- 1 Alexander Bernát, Madách: Az ember tragédiája.
 2-4 Balassa József dr., Magyar olvasókönyv f. ker. isk. sz. 1898.
 5-6 Beöthy Zsolt, A magyar irodalom története.
 7 — — A magyar nemzeti irodalom története, 1884.
 8 Bocz József, Magyar nyelvi ismeretek és olvasókönyv f. ker. isk. számára I., 1896.
 9-10 Bodnár Zs., A magyar irodalom története I-II, 1891.
 11 Boros-Környei, A magyar nemzeti irodalom története 1887.
 12 Brunovszky Dezső, Magyar olvasmány a polg. fiúisk. sz. II.
 13-14 Croiset-Kempf, A görög éposz története I-II, 1897.
 15 Csató P., Ung. und deutsche Sprache.
 16 Csengeri Antal, Budapesti szemle, 1867.
 17-18 Deme Károly, Magyar olvasókönyv polg. isk. sz., I-II.
 19-38 Eötvös József báró összes munkái, díszkötések.
 I. Karthausi.
 II-III. A falu jegyzője.
 IV-V. Magyarország 1514-ben.
 VI. A nővérek.
 VII. Elbeszélések.
 VIII-X. Beszédok.
 XI. Kelet Népe. Pesti Hirlap. Reform.
 XII. Tanulmányok.
 XIII-XV. A XIX. század uralkodó eszméi.
 XVI. A nemzetiségi kérdés.
 XVII. Kisebbségi politikai cikkek.
 XVIII. Költemények. Színművek.
 XIX. Gondolatok.
 XX. Levelek. Életrajz.
 39 Faguet-Haraszti, A XVIII. század. Irod. tanulmányok, 1898.

- 40-42 Gööz-Póra-Tóth, Magy. olvasók. polg. leányisk. sz., 1890.
 43-45 — — Magyar olvasókönyv polg. fiúisk. sz., 1890.
 46 Gyulai Béla, Olvasókönyv alsóf. ker. isk. sz. I., 1888.
 47 — Pál, Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből XVI. kötet.
 48 Gyulai B.-Barna J., Magyar olvasók. keresk. tanoncisk. sz.
 49-51 Gyertyánffy-Kiss, Magyar olvasókönyv polgári iskolák számára. I-III.
 52 Gyulai Pál, Értekezések a nyelv- és széptudomány köréből. XVI. kötet. (2 péld.)
 53 — Béla, Irodalmi ismertető.
 54 Heinrich Károly, Anyaggyűjtemény a magyar nyelv tanításához, 1886.
 55 Hoffmann Mór, Közönséges irálytan, 1890.
 56 Horváth Cyrill dr., Magy. irodalomtört. olvasókönyv, 1897.
 57 — — A magy. nemzet irod. történetének vázlata. 1897.
 58-60 Kalmár Elek, Magyar olvasókönyv középiskolák számára, I-III. 1896.
 61 — — Iskolai magyar nyelvtan, 1898.
 62 Király Pál, Rendszeres magyar nyelvtan, 1889.
 63 Kugler János, Irályképző alsóf. iparisk. sz. I-III. 1891.
 64 Környei-Gyulai, Gyakorlati irálytan, 1885.
 65 Kobzy János, Zrinyiász és régi epikai költészetünk.
 66 Kőrös Endre, Kudrun.
 67 Kis József, Legendák a nagyapámról.
 68 Kozma-Somogyi, Első könyvem. 1906.
 69 — — Phonomimikai ABC és olvasók. 1906.
 70-73 — — Elemi isk. olvasókönyv, 4 kötet.
 74 Magyar Tud. Akadémia, Emlékbeszédek.
 75-77 Névy László, Olvasókönyv ker. tanoncisk.-sz. I-III. 1897.
 78 — — Kereskedelmi levelező, 1885.
 79 Novák Sándor, Magy. irálytan és olvasókönyv polg. isk. számára, 1877.
 80 — — Költészettan polg. isk. sz. 1895.
 81-82 Petőfi Sándor, Összes költeményei, 1842—46.
 83 Regőczy Győző, Szépprózai dolgozatok, 1899.
 84 Riedl Frigyes, Poétikai olvasók és poétika, 1892.
 85 Ruzsicska Kálmán dr., Beszédek a társadalom és a tanügy köréből.
 86 Simonyi Zsigmond, Antibarbaros.
 87 — — Magyar nyelvtan, 1879.
 88 — — Kis magyar nyelvtan, 1891.
 89-90 — — Nyelvtudományi közlemények, XXIII., XXIV., XXV., XXVI., XXVIII.
 91 — — Magyar nyelvtan a középiskolák felsőbb osztályai számára, 1891.
 92 — — Az új isk. helyesírás szövege és magyarázata.
 93 Sümegi Kálmán, Foszlányok.

- 94 Szántó Kálmán dr., Magy. irod. történeti olvasókönyv.
 95 — — Irály- és költészettan polg. isk. sz. 1889.
 96 Szamota István, A Schlägli-féle magy. szójegyzék, 1894.
 97-98 Szinnyei József, Magyar olvasókönyv, 1889.
 99-112 Id. Szinnyei József, Magyar írók élete és munkái. I—XIV.
 113 Szilády Áron, A XVI. századbéli m. költők művei. 1896.
 114 Szvorényi József, Magyar irodalmi szemelvények. 1867.
 115 — — A m. nemzeti irod. rövid ismertetése, 1879.
 116 Váczy János, Berzsenyi Dániel életrajza, 1895.
 117 — — A magy. irodalom története.
 118 Wessely Ödön, Stilisztika polg. isk. sz. 1899.
 119 A m. tud. akadémia kiadásában megjelent munkák és folyóiratok jegyzéke, 1890.
 120 Végh Mátyás, Költemények

III. Német nyelv és irodalom.

- 1 Albrecht János, Német nyelvtan közép- és polg. iskolák számára. 1889.
 2 Bauernfeld., Theater (Shakespeare), 1812.
 3-4 Barna János, Német nyelv- és olvasókönyv középkeresk. iskolák számára I-II., 1892.
 5 Benser dr.-Ruge, Lesebuch für Handelsschulen.
 6 Bokor József dr., Ahn-Erényi gyakorlati német nyelvtana, 1889.
 7 Bún Samu, Leitfaden beim Unterrichts in der deutschen Sprache. II. r.
 8-11 Castelli J. F. Erzählungen und Theater, 1848.
 12-13 Deutsch-Garai, Német nyelv- és olvasókönyv polg. isk. sz.
 14 Endrei Ákos, Német nyelvkönyv polg. isk. sz. 1897.
 15 Engelen, Sammlung von Muster-Aufsätzen.
 16 Fleischhaker-Kárpáti, Német nyelvtan, 1889.
 17-18 Felsmann József, Deutsches Lesebuch, 1895.
 19 Garai Ede, Német olvasókönyv ker. isk. sz. I., 1895.
 20-31 Göthe J. W., Sämtliche Werke, 1870.
 32 Haller M., Gedichte, 1750
 33 Hermann Franz, Die deutsche Schreibung und Satzzeichnung, 1856.
 34 — — Paul, Grundriss der germ. Philologie.
 35-36 Heinrich Gusztáv, A német irodalom története, 1889.
 37-45 Heine H., Sämtliche Werke, 1872.
 46 Hoffmann Mór, Német tan- és olvasókönyv, 1883.
 47 — — Német nyelvtan és olvasókönyv polg. isk. szám. I-III., 1891.
 48 Hurtel J. M., Aufsatzlehre, 1843.
 49 Houvald Ernst, Die Feinde.
 50 Hortobágyi A., Német nyelv- és olvasókönyv polg. isk. sz. II.

- 51 Kellner L. dr., Materialien für den Unterricht in der deutschen Sprache, 1872.
- 52-55 Körner Theodor, Sämmtliche Werke, 1853.
- 56 Kosegarten T. L., Blumen.
- 57-60 Kurz Heinrich, Geschichte der deutschen Literatur.
- 61 Kluge Hermann, Themata zu deutschen Aufsätzen.
- 62-63 Kemény Ferencz, Német nyelvtan és olvasókönyv.
- 64 László Antal, Német ny. gyakorló és olv. polg. isk. sz. 1894.
- 65-66 Lenau Nikolaus, Gedichte, 1857.
- 67-70 Lessing G. E., Gesammelte Werke, 1858.
- 71 Ludwig S. W., Gedichte 1827.
- 72-74 Lüben és Nacke, Einführung in die deutsche Literatur, 1883.
- 75 Mund Theodor dr., Geschichte der Literatur der Gegenwart, 1853.
- 76 Pädag. Verein, Dresden, Wegweiser durch die deutsche Jugendliteratur, I.
- 77-80 Pichler Karoline, Frauenwürde, 1818.
- 81-82 — — Die Nebenbuhler, 1821.
- 83-86 Platen August, Gesammelte Werke, 1853.
- 87 Schack Béla dr., Magyar szöveg német fordítása.
- 88-90 — — Német olv. felső ker. isk. sz. I-III.
- 91-94 Sanders D., Der goldene Spiegel, 1772.
- 95 Schiller Fr., Kleinere prosaische Schriften, 1810.
- 96 Seume J. G., Sämmtliche Werke, 1835.
- 97-99 Sue Eugen, Die Geheimnisse des Volkes, 1850.
- 100 Schubert Mátyás, Német ny. olv. és gyakorlók. II. 1899.
- 101-04 Thümel A. M., Sämmtliche Werke, 1853.
- 105 Vernaleken Theodor, Deutsches Sprachbuch, 1880.
- 106 Virányi Ignác, Német olv. és gyakorlókönyv középiskolák számára, 1875.
- 107 Weiller E. F., Lustspiele, 1767.
- 108-09 Wieland Z. M., Die Abderiten.
- 110 Wurst J. R., Anleitung zum Gebrauch der Sprachdenklehre, 1875.
- 111 — — Die ersten zwei Schuljahre, 1849.
- 112 Zimmer H., Grundfragen aus dem Gebiete der Grammatik.

IV. Francia nyelv és irodalom.

- 1 Bartos-Chovancsák, Francia ny. és olvasókönyv I. 1896.
- 2 Bartos-Matyéka, A francia levelezés módszerének kézikönyve, 1896.
- 3 Danheisser, Küffner és Offenmüller, Französische Sprachlehre für Handelsschulen.
- 4 Fénélon, Télémaque.
- 5-6 Fetter Johann, Lehrbuch der fr. Sprache I-III. 1892.
- 7 Gonzales E., La princesse russe, 1860.

- 8 Gondos Miksa, Francia német levelező, 1889.
 9 Herrig és Burgny, La france litteraire.
 10 Hefti Frigyes, Francia olvasókönyv, 1898.
 11 Klimó Mihály, Francia nyelvtan, 1896.
 12-13 Kovács János dr., Francia ny. és olvasókönyv I-III. 1896
 14 — — A francia ker. lev. vezérkönyve, 1900.
 15 — S. János, Magyar-Francia ker. szótár.
 16-17 Kreyssig Fr., Geschichte der französischen Literatur.
 I-III. 1889.
 18 Lafontaine, Fables, 1857.
 19 Littré E., Petit Dictionaire, 1890.
 20-22 Lesage, Gil Blas, 1836.
 23 Latzkó-Ujváry, Francia nyelvtan és ker. levelező I.
 24 Larive és Flenry, La première année de grammaire.
 25 Mendlik Alajos, Francia olv. és fogalm. ker. isk. sz. 1893.
 26 — — Francia olvasmányok kezdők számára.
 27 Odermann-Côte, Deutsch. Französische Handelscorrespondenz.
 28 Passy Paul, Le français parlé.
 29 Plötz Salamin, Eleml franczia nyelvtan.
 30 — Varga, Syllabaire Français.
 31-32 — Károly dr., Meth. Lese- und Übungsbuch der franz. Sprache.
 33 — Károly dr., Elementargrammatik der franz Sprache, 1885.
 34 — — Französische Chrestomathie, 1887.
 35 — — Kurzgefaste syst. Gramatik der franz. Sprache, 1883.
 36 — — Schulgrammatik der franz. Sprache.
 37-42 Rousseau J. J., Oeuvres complètes, 1856.
 43 Sue Eugen, Henriette Dumesnil, 1858.
 44 Schiebe-Odermann, Correspondance commerciale, 1887.
 45 Theisz Gyula, Petite grammaire française, 1896.
 45 Valló M., Módszeres francia nyelv- és olvasókönyv, 1902.

V. Héber nyelv és irodalom, zsidók története.

- 1 Alexandrini Philó, Das Leben Mosis.
 2 Bacher dr.-Mezei dr., Izr. magy. Irod. Társ. Évkönyve, 1895.
 3-4 Ben Zew, Óczer hasorósim, 1815.
 5 Bergl J. dr., Geschichte der ungarischen Juden, 1879.
 6 Budinger Mózes dr., Leitfaden beim Unterrichte der isr. Religion, 1843.
 7 Braun W. A., Agudász Ézov.
 8 Cassel Dávid dr. Geschichte der jüd. Literatur, 1872.
 9-13 Deutsch Henrik, Pentateuch, 1887.
 14 — — Haftórath.
 15 Ehrentheil Mór, Jüdisches Familienbuch, 1880.
 16 — — Jüdische Characterbilder, 1867.

- 17-19 Eichhorn J. G., Einleitung in's alte Testament, 1790.
 20 Fassel H. B., Tugend- und Rechtslehre, 1848.
 21-22 Flavius Josephus, Geschichte des jüdischen Krieges, 1856.
 23 Friedländer Dávid, Sod Haibur (időszámítás), 1880.
 24 Gesenius W., Hebräisch-chaldäisches Wörterbuch, 1829.
 25 — — Hebräische Grammatik, 1839.
 26 Grätz H., Geschichte der Juden, 1888.
 27-28 — — Volksthümliche Geschichte der Juden.
 29 Hegyesi Márton, 12 ellenröpirat.
 30 Herxheimer Salamon dr., Die 24 Bücher der Biebel, II. 1843.
 31-32 Jöst J. M. dr., Geschichte des Judenthums, 1858. I-II.
 33 Kaiserling-Neumann dr., Mózes öt könyve, I. 1892.
 34 Károlyi Gáspár, Szent Biblia, 1873.
 35 Kaufmann D., Jahresber. d. Landes-Rabbinerschule, 1880.
 36 Kis József, Zsidó évkönyv 5636. (1870-1876.)
 37 Kohn J. H., Bibel- und Talmudschatz, 1866.
 38 — — Der Bibelschatz, 1858.
 39 Kohn Sámuel dr., A zsidók története Magyarországon.
 40 Krausz Sam. dr., Talmudi életszabályok és érk. tanítások.
 41 Lippe Ch. D., Bibliographisches Lexicon, 1881
 42-43 Löw Lipót, Hamafteach, Nagykanizsa I. 1855.
 44 — — Ben-Chananja, 1859.
 45 Löwisohn Salamon, Bibl. Geographie, 1821.
 46 Letteri M. dr., Ocer Hasorósim, 1862.
 47 Makkai Emil, Zsidó költők, 1892.
 48 Mayer K., Ele Hamiczvoth, 1832.
 49 Mendelssohn Mózes, Philosophische Schriften I. 1784.
 50 Michaelis Joh. D., Mosaisches Recht, I-II. 1777.
 51 Philipsohn L. dr., Die fünf Bücher Moses, 1847.
 52 — — Die späteren Propheten.
 53 Pollák Miksa dr., A zsidók története Sopronban.
 54 Reich Ignác, Beth. Lechem, Jahrbuch, 1871.
 55 Riesser Gabriel, Jüdische Briefe, 1840.
 56 Rosenfeld Henrik, Rendszeres héber nyelvtan.
 57 Salamon Gotthold, Die 5 Bücher Moses, 1837.
 58 Schill Salamon dr., Alexandriai Philo jelentése.
 59 Stern M. E., Nach Jerusalem (Héberre ford.), 1860.
 60 — — Móre Nebuchim, 1864.
 61 — — Chówoth Halebábot, 1856.
 62 Spiegler Gyula dr., A héberök bölcsészetének tört. 1893.
 63 Ujassi Farkas, Geschichte der Juden, 1874.
 64 Wertheimer J., Jahrbuch der Israeliten 5616. (1855-56.)
 65-66 Wieser G. B. dr., Biblisches Realwörterbuch I-II. 1848.
 67 Zunz dr., Die ersten Propheten, 1837.
 68 — Die Hagiographen, 1837.
 69 — Die letzten Propheten, 1837.
 70-74 Philippson, Mózes 5 könyve.
 75-86 — A próféták.

VI. Földrajz, történet, politika.

- 1 Ballagi-Király, A magyar birodalom leirása.
- 2 Balogh Pál, A népfajok Magyarországon (22 mellékl.) 1902.
- 3-4 Barna-Csukási, A magyar zsidó felekezeti, elemi és polgári iskolák monographiája.
- 5 Baróti-Csánki, Magyarország története polgári és felsőbb leányiskolák sz. II. kiadás, 1894.
- 6 Bartholdy L. Z. S., Der Krieg der Tiroler Landleute i. J., 1814.
- 7 Baczonai Lajos, Alkotmánytan polg. isk. sz.
- 8-17 Bátorfi Lajos, Adatok Zalamegye történetéhez I-X., 1876.
- 18 — — Tíz év emléke Zalában, 1876.
- 19 Bányai Jakab, A nagybecskereki izr. népiskola multja és jelenje
- 20 Bánóczi József dr., Az orsz. izr. tanítóképző intézet története, 1895.
- 21-22 Bárczay Oszkár, A hadügy fejlődésének története, 1896.
- 23-32 Becker K. W., Weltgeschichte I-X., 1836.
- 33-35 Berecz Antal, Földrajzi közlemények, 1875.
- 36 Beksics Gusztáv, A román kérdés és fajok harca, 1895.
- 37 Bippart Georg, Hellas und Rom, 1858.
- 38 Boldis Ignác, A turóc-sz.-mártoni állami intézetek multja és jelenje, 1896.
- 39 Borostyán-Faludi, Kereskedelmi földrajz, 1888.
- 40 Bodnár Zs., A népfajok sorsa és más kérdések, 1900.
- 41 Breier Eduárd, Die Tartaren in Kroatien und Dalmatien.
- 42 Bricht Lipót, A budapesti ker. akadémia története.
- 43-47 Bronikowsky Alex., Polen im 17. Jahrhundert, 1829.
- 48-49 Bukle H. Ph., Geschichte der Civilisation in England.
- 50 Bún Samu, A nagykanizsai ker. középiskola történ. 1895.
- 51-52 Burckhardt-Bánóczi, A renaissancekori műveltség Olaszországban, 1896.
- 53 Carlyle Tamás, A francia forradalom története, 1878.
- 54-55 — — Die französische Revolution.
- 56 Csaplovics Johann, Gemälde von Ungarn, 1829.
- 57 Dr. Csiky Kálmán, Magyar alkotmánytan. 1906.
- 58 Diesterweg, Populäre Himmelskunde, 1879.
- 59 Diener Péter, Földrajz ker. tanonc isk. sz. 1897.
- 60 — — Földrajz polg. iskolák számára, 1892.
- 61 Elsner Henrik, Befreiungskampf d. modernen Staaten, 1838.
- 62 Faludi Miksa dr., Földrajz ker. isk. sz. 1892.
- 63 Fáy András, Adatok Magyarország bővebb ismertetéséhez, 1854.
- 64-73 Fessler J. A. dr., Geschichte der Ungarn, 1825.
- 74-75 Flammarion Camille, Csillagászat.
- 76 Forster J. R., Sauboeuf Ferriers Reisen, 1815.
- 77-78 Fraknói Vilmos, Mátyás király levelei, I-III. 1895.

- 79 Frankenburg Adolf, Magyar Életképek I., 1843.
 80 Freytag G. & Bernhard, Verkehrskarte v. Oesterreich-Ungarn, 1900.
 81 Funke E. Ph. Mithologie. 1825.
 82 Gaál-Helmár, Magyarország története.
 83 Geccsér Béla, A magyar nemzet története polg. isk. sz. 1898.
 84 Gelléri Mór, Az ezeréves Magyarország, 1896.
 85 — — La Hongrie millenaire, 1896.
 86 Gönczy-Kogutovitz, Magyarország megyéinek kézi atlasza.
 87 Göthe J. W., Winkelmann und sein Jahrhundert, 1823.
 88 Grossinger J. R., Papistengeschichte, 1784.
 89 Gregorovius-Pásztori, Hadrián császár, 1897.
 90 Halis-Hoffmann, Zalamegyei évkönyv, 1896.
 91 — — Ugyanaz.
 92 Hankó Vilmos dr., Székelyföld.
 93 Hauke Ferdinand, Leitfaden für den Unterricht in der Geographie, 1857.
 94 Hampel József, A régibb középkor emlékei Magyarorszában, 1894.
 95-102 — — Archäologiai Értesítő.
 103 — — Archäologiai közlemények.
 104 Helmár Ágost. Magyarország kézi térképe.
 105 Horn Julius, Das Königreich Ungarn, 1864.
 106 Hunfalvi János, A magyar birodalom földrajza.
 107-08 — — Egyetemes földrajz.
 109 — — Pál, Magyarország ethnographiája, 1876.
 110-11 — — Az oláhok története, I-II. 1894.
 112 Hickman-Péter I., Zsebatlasz.
 112-14 Hunfalvi-Schneider, Földrajz polg. leányiskolák számára I-III., 1890.
 115 Huppe-Szatmáry, A lengyel alkotmány, 1894.
 116 Horváth Mihály, Magyarország függetlenségi harcának tört.
 117 Hangay Octáv, A pángermán egyesületek, 1900.
 118 — Gusztáv, Harc a magyarságért, 1903.
 119 Halis J., Színes mozaik Nagykanizsa város tört., 1893.
 120 Havas Rezső dr., Dalmácia, 1906.
 121 Hoensbroeck gróf, Das Papsttum in seiner socialkulturellen Wirksamkeit.
 122 Jekefalussy dr., A magyar korona országainak helység-névtára.
 123 Julius G., Die Jesuiten, 1854.
 124 Kaiserling M. dr., Die jüdischen Frauen in der Geschichte, 1879.
 125 Karácsonyi I. dr., Szt. István oklevelei és a Szilveszter-bulla, 1891.
 126-29 Kerékgyártó Árpád, Magyarország történetének kézikönyve, 1874.
 130 Kerekes György, A kereskedelem története, 1896.

- 131-33 Kerekes György, Történelem felső ker. isk. sz. 1898. I-III.
 134 Kelemen Géza, Földrajz felső ker. isk. sz. 1898.
 135 Király Pál, Magyarország története a középkisk. felső oszt. sz. 1879.
 136 Király János dr., Pozsony város joga a középkorb. 1894.
 137 Kónyi Manó, Deák Ferencz beszédei, 1882.
 138 Kopp József dr., Die Judenfrage, 1886.
 139 Kővári Béla, Utazásom Törökországban, 1878.
 140 Kűhne-Klencke, Alex. von Humbolt's Leben und Wirken, 1870.
 141-42 Kerp Henrik, Methodisches Lehrbuch einer begründend vergleichenden Erdkunde, I-II. 1900.
 143 Kozma Gyula, Földrajz a polg. fiúisk. I. oszt. sz. 1902
 144 Krisztinkovics Ede, Birtokrendezések, 1901.
 145 Dr. Kovács Dénes, Kossuth L. halála és temetése (V. és K. miniszter aj.) 1909.
 146 Lancziani-Lubóczy, A régi Róma, 1898.
 147 Laukó Albert, Egyetemes történelem ker. isk. sz. 1894.
 148 Laveley Emil, Kormányformák, 1881.
 149 Lecky-Jolovicz, Geschichte der Aufklärung in Europa, 1869.
 150-52 Lippert Aug., Kulturgeschichte I-III. 1886.
 153-62 Livius P.,-Ostertag, Römische Geschichte. 1798.
 163 Matlekovics S., A kereskedelem története, 1873.
 164 Magyar László, Délafrikai utazások, 1859.
 165 Mayer György dr., A társadalmi élet törvényszerűsége, 1881.
 166-71 Macaulay-Csengery, Anglia története, 1877.
 172 Mangold Lajos, Világtörténelem polg. isk. sz. 1896.
 173 — — A magyarok oknyomozó története, 1887.
 174 Mayerhoffer Hans, Oesterr.-Ung. Ortslexikon
 175 Marczali Henrik, A legujabb kor története, 1892.
 176 Mednyanszky-Hormayr, Taschenbuch für die vaterländ. Geschichte, 1882.
 177 Dr. Mayer Samuel, Geschichte des Strafrechtes 1876.
 178 Mocsári Béláné, Keleti utazás, 1901.
 179 Dr. Marczali-Földes, A történet kis tükre, 1906.
 180 Nagykanizsai főgymn., A nagykanizsai kath. főgymn. tört. 1896.
 181-82 Nagy Gyula, Magy. történelmi emlékek, 1896.
 183 Neményi Ambrus dr., Das moderne Ungarn. 1883.
 184 Nemes Ödön, A marosvásárhelyi polgári fiúiskola története, 1892.
 185-88 Nitsch P. M., Zustand der Griechen, 1806.
 139-90 Nork F., Populäre Mithologie, 1845.
 191 Dr. Németh Károly, Földrajz az osztott az elemi népisk. IV. o. sz. 1906.
 192 — — Földrajz az osztott az elemi népisk. V. és VI. oszt. számára. 1906.

- 193-94 Nösselt Friedrich, Weltgeschichte für Töchterschulen I. és III. kötet.
- 195 Novák Mihály, Zalavármegye az 1848/49-iki szabadságharcban, 1880.
- 196 Pauer Imre, Értekezések a társadalmi tudományok köréből, 1897. XI.
- 197-200 — — Értekezések a történettudomány köréből, 1897. XVI.
- 201 Péter János, Közgazdasági földrajz, 1891.
- 202 Pütz-Baranyai, Földirat és történet alaprajza, 1858.
- 203 Pór Antal, Nagy Lajos magyar király viszonya Gianio di Guccio francia trónörökshöz, 1892.
- 204 Paulovits Sándor, Raguza és vidéke
- 205 Radó Adolf, Az olasz irodalom története, 1896.
- 206 Renan Ernst, Das Leben Jesu, 1864.
- 207-14 Ribári-Mongold, Képes világtörténet, 1886.
- 215-20 Rottek Károly, Allgemeine Geschichte, 1855.
- 221-23 Ruskin-Geöcze, Velence kövei, I—III. 1988.
- 224-44 Rudolf trónörökös, Az osztrák-magyar monarchia irásban és képen: I. Bevezető kötet. II. Bécs és Alsó-Ausztria. III. Magyarország I. kötete. IV. Felső-Ausztria és Salzburg. V. Stíria. VI. Karinthia és Krajna. VII. Magyarország II. kötete. VIII. Az osztrák tenger mellék és Dalmátia. IX. Magyarország III. kötete. X. Tirol és Vorarlberg. XI. Csehország (I. rész). XII. Csehország (II. rész). XIII. Magyarország IV. kötete. XIV. Morvaország és Szilézia. XV. Magyarország V. kötete. XVI. Galiczia. XVII. Bukovina. XVIII. Magyarország VI. kötete. Felső-Magyarország. XIX. Magyarország VII. kötete. XX. Magyarország VIII. kötete. XXI. Bosznia és Hercegovina.
- 245 R. Kis István, Az utolsó nemzeti felkelés.
- 246 Schelle P. A., Universalhistorie, 1782.
- 247-51 Schneider K. F. R., Erdbeschreibung und Staatenkunde, 1857.
- 252 Schneider-Szenesi, Általános földrajz, 1892.
- 253 Schwicker H. dr., Ált. földrajz polgári és kereskedelmi isk. számára, 1889.
- 254-81 Schütz, Allgemeine Ortskunde, 1832.
- 282 Smetz Mór, Geschichte des deutschen Reiches, 1874.
- 283-86 Szalay-Baróti, A magyar nemzet tört. I—IV.
- 287-94 Szilágyi Sándor, Erdélyi országgyűlési emlékek XIV—XX.
- 295 — — Magy. tört. évkönyvek és naplók II., 1894.
- 296 Szép Lipót, A veszprémi izr. isk. története, 1870.
- 297 Sági János, A Balaton irásban és képen, 1902.
- 298 Szávay Gyula, Amerikáról, 1900.
- 299 Sebestha Károly, A magyar nemzet tört. polg. isk. sz.
- 300-05 Szabolcsi Miksa, A zsidók egyetemes története, (Izr. nőegylet ajándéka).

- 306-07 Thury József, Török történetirók, I—II. 1896.
 308 Thaly Kálmán, Thököly Imre fejedelem leveles könyve, 1691—1692.
 309-12 Taine-Toldy, A jelenkori Franciaország alakulása, 1884.
 313 Teesz János, Földrajz ker. isk. sz. 1887.
 314-15 Toldy László dr., Kereskedelmi földrajz, 1885.
 316 Tylor E. B.-Spengel, Die Anfänge der Cultur I. 1873.
 317 Dr. Tergina-Kovács, A magyar nemzet története polgári fiúiskolák számára, 1902.
 318 Todd, Népszerű csillagászat.
 319 Varga Ottó, A magyarok története, 1894.
 320 Villányi Henrik dr., A nagykanizsai izr. hitközség tanintézeteinek története.
 321 Veritas, A magyarországi románok, 1908.
 322 Wekerle László dr., Négyezer év.
 323-29 Welter F. B., Lehrbuch der Weltgeschichte, 1855.
 330-31 Zehden Károly, Handelsgeographie, 1890. 1894.
 332 Zehden-Cicalek-Rothaug, Atlas für höhere Handelsschulen, 1889.
 333 Zipser M. dr., Über das hohe Alter des jüdischen Volkes, 1871.
 334 Földrajzi intézet, Teljes földr. atlasz.

VII. Mennyiségtan, ker. számtan.

- 1 Baerlocher Vilmos, Zinsseszinsen und Rentenrechnung, 1885.
 2 Beke Manó dr., Algebra, 1896.
 3 — — Mértan és algebra f. ker. isk. sz.
 4 — — Számtan polg. isk. sz. 1892.
 5 Beskiba Theodor, Elementar-Mathematik, 1839.
 6 — — Algebra, 1823.
 7 — — Lehrbuch der Geometrie, 1826.
 8 — — Auflösung der Gleichungen, 1832.
 9 — — Lehrbuch der Rechenkunst, 1829.
 10 Bogyó-Novák, Feladatok a ker. számtanból.
 11-12 Bogyó-Havas, Kereskedelmi számtan, 1896.
 13 — — Hétjegyű logaritmusok, 1898.
 14-15 Baranyai és Perjéssi, Geometria a polg. isk. I—II. és III—IV. oszt. sz. 1901.
 16 Czelles A. L., Elemente der Geometrie und Trigonometrie, 1844.
 17 Gaál József, Ábrázoló mértan polg. isk. sz. 1892.
 18 Grube A. W., Leitfaden für das Rechnen in der Elementarschule, 1881.
 19 Gerevich Emil dr., Mértan f. ker. isk. sz. 1899.
 20 — — Szemléletli mértan p. isk. sz., 1898.
 21 — — Szerkesztő mértan p. isk. sz., 1898.

- 22 Glasel K., Lehrbuch der Geometrie, 1859.
 23 Gaál József, Ábr. mértan polg. isk. sz., 1903.
 24 Haberl J., Politische Arithmetik, 1875.
 25 Haupt Ottomár, Arbitrage und Paritäten, 1874.
 26 Hadaly K., Mathematik, 1789.
 27 Hittig-Kados, Számтан polg. isk. sz., 1903.
 28 Karner Johann, Ditscheiner's Lehrbuch der Merkantil-Arithmetik, 1871.
 29-36 König Gyula dr., Matematikai és természettudományi értesítő. XI—XV. kötet.
 37 Kleyer A. d., Lehrbuch der Goniometrie, 1886.
 38 Kreitschek J., Kubische Berechnung des Bau- und Werkholzes, 1814.
 39-41 Kreibig József, Kaufmännische Arithmetik I—II. 1901.
 42-45 Lengyel Béla dr., Matematikai és természettudományi közlöny, XXVI., 1892.
 46 Lengyel Sándor, Szerkesztő és gyakorlati mértan a polg. isk. III—IV. oszt. sz., 1898.
 47 — — Algebra f. ker. isk. sz., 1898.
 48 — — Geometria f. ker. isk. sz., 1900.
 49 Dr. Lutter Nándor, Algebra polg. fiúisk. sz., 1901.
 50 Mayer-Zettner, Alak- és mértan polgári leányiskolák számára, 1890.
 51 Mauritz Rezső, Közönséges számтан, 1888.
 52 Močnik-Schmidt, Számтан a középisk. I-III. oszt. sz. 1894.
 53 — Szabóky, Arányszámok, 1880.
 54 — Lengyel, Szemléltető mértan, 1895.
 55 — Szabóky-Schmidt, Geometria a középisk. felsőbb oszt. szám. 1898.
 56-57 Petzval Ottó, Felsőbb mennyiségтан, 1867.
 58-59 Pettler J., Anleitung zur Rechenkunst, 1829.
 60 Prändel J. G., Algebra, 1795.
 61 Salamon J. M., Lehrbuch der Arithmetik und Algebra, 1821.
 62 Schmidt Aug. dr., A geometria elemei.
 63 — G., Anfangsgründe der Mathematik, 1798.
 64 Schrön-Stocek, Hétjegyű logarak, 1893.
 65 Spitzer Simon, Berechnung der Leibrenten, 1878.
 66 — Salamon, Tabellen für Zinsen u. Renterechnung, 1878.
 67 Szabó József, Értekezések a mathem. tudományok köréből, XV. 1-5 füzet. 1892.
 68-69 Szenes Adolf, Számтан polg. fiúisk. I-II. oszt. sz. 1902.
 70 Szuppán-Szirtes, Geometriai alaktan, 1899.
 71 — V.-Péč A., Számтан középisk. és polg. fiúisk. sz. 1903.
 72 — — Havas M., Algebra f. ker. iskolák sz., 1906.
 73 Tóth József, A geometria elemei, 1897.
 74 — — Szerkesztő és gyakorlati mértan polg. isk. sz. 1898.
 75 Veress Vilmos dr., Számтан felső ker. isk. sz. 1889.
 76 — — Politikai számтан, 1896.

- 77 Vágvölgyi Béla, Algebra a középisk. IV. o. sz. 1903.
 78-79 Zindel A. W., Arithmetik, 1836.
 80 Zeuner Gusztáv dr., Abhandlungen aus der mathemat. Statistik. 1869.

VIII. Természettudományok.

- 1 Bátori Nándor, Állattan polg. isk. sz. 1893.
 2 — — Növénytan polg. isk. sz. 1889.
 3 Bein Károly, Természettan f. ker. isk. sz. 1890.
 4 — — Természettan polg. isk. sz. 1894.
 5 Berge Fr, Schmetterlingslehre. 1899.
 6 Bóbíta-Gerevich, Fizika a kozmographia elemeivel, 1896.
 7 — Endre, Fizika felső ker. isk. sz. 1898.
 8 Borbás Vince dr., A növények természetrajza, I. 1886.
 9 Bozóky Endre dr., Középiskolai fizikai gyakorlatok.
 10 Caldani L. M., Physiologie des menschlichen Körpers, 1784.
 11 Cherbuliez-Geőce, Művészet és természet, 1893.
 12 Crüger J. dr., Grundzüge der Physik. 1884.
 13 Csapodi-Gerlóczy, Egészségtan polg. isk. sz. 1889.
 14 Calver G., Käferbuch.
 15 Csizmadia-Képešy, Természettan f. ker. isk. sz.
 16 Drugolin W, Pflanzenstoffe, 1847.
 17 Dulácska S. dr., Természettan, 1870.
 18 Eger, Naturalien-Sammler, 1897.
 19 Erismann Tódor, Népszerű egészségtan, 1880.
 20 Emődi Antal, Természettan ker. isk. sz. 1896.
 21-24 Fodor-Paszlavszy, Népszerű természettudományi előadások, 1886.
 25 Frick-Lehmann, Experimental-Physik.
 26 Funke E. P., Handbuch der Physik, 1811.
 27-31 Fischbach H., Katechismus der Forstbotanik, 1805.
 32-36 Funke C. Ph., Naturgeschichte und Technologie, 1805.
 37-38 Frecskai János, Találmányok könyve 2 kötet, 1878.
 39 Friedrich C. G., Naturgeschichte der Vögel.
 40 Gmelin J. F., Naturgeschichte, 1791.
 41 Gerding Th. dr., Bücher der Wissenschaft, 1862. I. k.
 42 Grosz H. (Ahler), Die wichtigsten Handelspflanzen in Wort und Bild.
 43 Halász S, Természettan és csillagászati földrajz, 1884.
 44 Hazslinszky Frigyes, Magyarország és társországainak sphaeriái.
 45 — — Ugyanaz.
 46 Hanák K. J., Természettan, 1885.
 47 Heszler J. P., Lehrbuch der Physik, 1852.
 48 Houdek-Hervert, Mittheilungen, 1893—1296.
 49-51 Koch J. F. W., Botanisches Handbuch.

- 52 Kottenkamp-Roget, Der Galvanismus.
 53 — — Der Electromagnetismus, 1847.
 54 — — Die Schöpfung, Materie und Bewegung, Hydrostatik,
 Geologie, 1846.
 55 Kottenkamp F. dr., Menagerie, 1847.
 56 Krämer-Lechner, Die internationale elektrische Ausstellung
 in Wien, 1883.
 57-58 Kraft Gidó dr., Die Ackerbaulehre, 1879.
 59 Kont Gyula, Elemi fizika felső ker. isk. sz.
 60 — — Ugyanaz, 1896.
 61 Karsch A. dr., Die Insectenwelt.
 62 Kobell, Tafeln der Mineralien.
 63 Kolbani Pál, Giftgeschichte des Thier-, Pflanzen- und
 Mineralreiches, 1798.
 64 Klein Gyula, Vizsgálódások a növénylevelek rendellenes-
 ségeiről, 1892.
 65 Dr. Kovács János, Fizika a f. ker. isk. sz.
 66-69 Lenz H. O., Naturgeschichte, 1873.
 70 Legeza W., Ásvány-, kőzet- és földtan.
 71 Lorinser G. F., Flora Deutschlands, 1851.
 72 Leunis, Schulmineralogie.
 73 Lorinser F. W. Dr., Die wichtigsten essbaren, verdäch-
 tigen und giftigen Schwämme.
 74 Makay István, Fizikai Laboratorium.
 75 Miklós Gergely, Vegytan és természettan a népisk. VI.
 oszt. számára, 1906.
 76 Müller Johann, Die Vorwelt, 1805.
 77-80 — — Physik und Meteorologie.
 81 — — Grundriss der Physik für Gymnasien.
 82 Mayer J. P., Handbuch der Pharmakologie, 1835.
 83 Pfaff W., Die Gesamt-Naturlehre für das Volk u. seine
 Lehrer, 1834.
 84 Porkony A., Naturgeschichte des Pflanzenreichs, 1868.
 85 — — Naturgeschichte des Mineralreichs, 1867.
 86 — — Naturgeschichte des Thierreichs, 1890.
 87 Poppe J. H. W., Physik, 1842.
 88 Pap János, A természetrajz elemei.
 89 Reinhard H. dr., Das Mikroskop, 1857.
 90 Roth Samu dr., Ásvány- és földtan, 1884.
 91 Raf György. Ker., Naturgeschichte f. Kinder, 1833.
 92 Schubert Heller, A természettan és csillagászati földrajz
 elemei, 1895.
 93 — Móritz, Pflanzenkunde, 1851.
 94-95 Sigau de la Fonde, Experimentalphysik, 1780.
 96 Stocker József, Mineralogische Anschauungslehre, 1856.
 97 Szabó J., Értekezések a természettud. köréből, XXIII.
 98 Weiser József, Anfangsgründe der Physik, 1854.
 99 Wildemo C. L., Kräuterkunde, 1807.

- 100 Weinhold, Physikalische Demonstrationen, 1887.
- 101 Wettstein-Halász dr., Állattan, 1894.
- 102 — — A növénytan elemei, 1893.
- 103 Wiedermann G. dr., Zoologie, 1848.
- 104 Vánca Mihály, Természettan és csillagászat elemei, 1902.
- 105 Zippe F. X. M., Naturgeschichte, 1855.
- 106 Mitteilungen des naturw. Vereins für Steiermark, 1869.
- 107 Értekezések a term. tud. köréből.
- 108 Természettudományi Közlemények.

IX. Árúismeret, vegytan, technológia.

- 1 Asbóth János, Árúisme és technológia, 1892.
- 2 Baum von Bürger, Chemische Schriften, 1880.
- 3 Bisching Anton dr., Allgemeine Warenkunde, 1889.
- 4-5 Csengeri Antal, Vegytani képek a közéletből, 1857.
- 6-7 Dammer Ottó dr., Waren-Lexicon, 1855.
- 8 Erdélyi és Toborffy, Vegytan ker. isk. sz. 1887.
- 9 Erdmann-König, Allgemeine Warenkunde.
- 10 Fittig Rudolf dr. Wöhler's Grundriss der org. und unorg. Chemie, 1874.
- 11 Fillinger Károly, Általános árúisme, 1887.
- 12 Hanko-Pacholek, Chemia és árúismeret, 1896.
- 13 Hinterberger Fr., Lehrbuch der Chemie, 1853.
- 14 Hermbstadt S. F., Grundzüge der experim. Kameral-Chemie, 1808.
- 15-16 Jaquin I. F., Allg und medic. Chemie, 1889.
- 17 Koós Gábor dr., Szerves vegytan, 1889.
- 18 — — Mech. Technologie 1888.
- 19 — — A szervetlen vegytan alapfog. 1889.
- 20 — — Árúisme, 1882.
- 21 Lengyel Béla, Vegytan.
- 22 Lehmann C. G. dr., Taschenbuch der theoretischen Chemie, 1850.
- 23 Liebig Justus, Die org. Chemie für Agricultur und Physiologie. 1840.
- 24 Liphardt I. C. L., Chemie, 1840.
- 25 Merk Klement, Warenlexikon, 1884.
- 26 Roscoe H. E., Vegytan, 1887.
- 27 Reichel Salix, Warenkunde & Technologie, 1894.
- 28 Dr. Ruzsitska Béla, Élelmiszervizsgáló chemia.
- 29 Schedel Johann dr., Warenlexicon, 1811.
- 30 Telek János, Árúisme ker. tanoncisk. tanulók sz. 1894.
- 31 Wolf Emil, Chemische Untersuchung landw. Stoffe, 1875.
- 32 Wichelhaus H. dr., Népszerű előadások a chem. technológia köréből.
- 33 Catalog des Waren-Museums der Wiener Handelsakademie.

X. Ipar és kereskedelem.

- 1 Artaria & Cie., Eisenbahnkarte v. Oesterreich-Ungarn, 1903.
- 2 Balassa Benő, Takarékpénztári kettős könyvvitel, 1901.
- 3 Bálint Imre, Kiviteli áruk csomagolása.
- 4 Bander G., Buchführung, 1879.
- 5 Bolle János, A selyemtenyésztés Japánban, 1899.
- 6 Brutzer, Handelscorrespondenz in 6 Sprachen, 1861.
- 7 Bún Samu, Egyszerű és kettős könyvvitel kereskedő tanonciskolák számára. 1884.
- 8 Bún Samu, Ugyanaz V. kiadás, 1910.
- 9 — — Egyszerű és kettős könyvvitel tankönyve felső ker. isk. számára, III. kiadás. 1894.
- 10 — — Könyvviteli minta- és gyakorlófüzet alsófoku iparisk. szám. III. kiad.
- 11 Bún József, Pénzügyi ellenőrzés.
- 12 Bernát dr., Lombard Street, 1882.
- 13 Bodola L., A rizs meghonosítása Magyarországon.
- 14-15 Bein-Bogyó-Havas, Polit. számtan, I—II.
- 16 Engelmann J., Geschichte des Handels- und Weltverkehrs, 1866.
- 17 Ereky Alfonz, Mérték-, súly- és pénzisme, 1881.
- 18 Földes Béla, Magyarország statisztikája.
- 19 Félegyházi Ágost, A budapesti tőzsde áruüzleti szokásai, 1886.
- 20 Frommer Rudolf, Deutsch-Ung. Börsen-Wörterbuch.
- 21 Gerő Viktor, Kereskedelemisme és iparjog, 1890.
- 22 Golz dr., Landwirtschaftliche Buchhaltung, 1876.
- 23 Gömöri Lajos, A magy. ipar- és kereskedelem korszakai, 1902.
- 24 Heller, Compass, 1883.
- 25 Horváth János, Az iparosok adó-, bélyeg- és illeték-ügyeinek kézikönyve, 1890.
- 26 Hügli F., Konstante Buchhaltung.
- 27 Jäger E. L., Geschichte der Buchhaltung, 1874.
- 28-30 Jónás János, Kereskedelmi levelezés, 1889.
- 31 — — Kereskedelmi irodai munkálatok.
- 32 — — dr. Schack, A magy.-német keresk. levelezés.
- 33 Kautsch J., Das Bank- und Börsenwesen.
- 34 Kende Zsigmond, Magyar Kereskedők Lapja, 1889
- 35 — — Ugyanaz, 1890.
- 36 Kormos Alfréd, Magyar pénzügy, 1889.
- 37 — — Ugyanaz, 1890.
- 38 Kertschmár, Stenografisches Lesebuch.
- 39 Kiss Sándor, A kolozsvári ker. akadémia története, 1896.
- 40 Kraicz Lajos, Utmutató postai küldemények felszerelésére.
- 41 Kaincz Gizella, A gépirás tankönyve.
- 42 Kreutzer Lipót dr., Magyar jegybank.

- 43 Léautey Eugen, L'enseignement commercial et les écoles de commerce, 1886.
- 44 László Vilmos, Amerikai könyvvitel.
- 45 Mill Stuart, Merkantilische Bemerkungen über Ungarn, 1802.
- 46 Mozin A., Handlungsbriefe, 1810.
- 47 Mártonffy Márton, Jelentés az iparoktatási intézetek 1895—96-ik évi állapotáról.
- 48 Kiviteli Cimtár és Pótfüzet.
- 49 M. ker. muzeum, A világ közgazdasági viszonyai.
- 50-51 Maier-Rothschild, Handelswissenschaften.
- 52 Martonfy Miklós dr., Ker. ismeretek.
- 53 Novak Frigyes, Handelswissenschaft, 1886.
- 54 — — Geschwindschrift, 1898.
- 55 Novák-Trautmann, Könyvviteltan.
- 56 Odenthál József, Das Mustercomptoir an Handelsschulen.
- 57 — — Lehrbuch der dopp. Buchhaltung.
- 58 Pinterits Károly, Könyvviteltan ker. isk. sz. 1897.
- 59 Pirges Carl, Lehrbuch der frz. Handelscorrespondenz.
- 60 Róth Mór dr., Magyarország statisztikája, 1896.
- 61 Széchenyi-Vojdítcsék, Über den Credit, 1830.
- 62 Schmidt G. F., Die Schafzucht und Wollkunde.
- 63 Stammer Károly dr., Wegweiser in der Zuckerfabrikation.
- 64 Schiebe-Odermann, Auswahl deutscher Handelsbriefe, 1885.
- 65 Schack Béla dr., A ker. isk. tanárok késmárki tanfolyama, 1898.
- 66 — — Kereskedelmi iskoláink a millenium esztendejében, 1896.
- 67 — — A ker. isk. tanárok kassai szünidei tanfolyamának emlékkönyve.
- 68-71 — — Magyar Kereskedő Könyvtára, I, II, III., IV. évf.
- 72-75 — — A magyar kereskedő könyve, I—IV.
- 76 — — A miskolczi szünidei tanfolyam évkönyve.
- 77 Schär J. T., Lehrbuch der Buchhaltung.
- 78 Scheller Franz, Lehrbuch der Gabelsberg'schen Stenographie.
- 79 Sobry J., La tenue des livres, 1894.
- 80 Szojka Gyula, A debreceni ker. akadémia évkönyve, 1896.
- 81 Dr. Sonndorfer Rud., Die Technik des Welthandels.
- 82 Simmel Georg, Phylosophie des Geldes.
- 83 Szuppán Vilmos, A bpesti ker. akadémia.
- 84 Tschinkel Camillo, Kereskedő és konzul.
- 85 Vargha Gyula dr., A magy. hitelügy és hitelintézetek története, 1896.
- 86 Visegrádi-Lengyel, A vasúti árúszállítás kézikönyve.
- 87-88 Wirth Miksa dr., Geschichte der Handelskrisen.
- 89 Willheim J., Egyszerű és kettős könyvvitel I-II., 1888.
- 90 Zachár Gyula, Gyakorlati keresk. tudományok, váltóisme, 1888.

- 91 Zachár Gyula, A francia kettős könyvvitel hitelintézeteknél, 1877.
- 92 — — Általános üzleti könyvvitel, 1889.
- 93-95 — — Ker. és pénzügyi szemle, 1888/89/90.
- 96 — — A mezőgazdasági könyvvitel.
- 97 — — A közgazdasági számvetés tudománya, 1892
- 98 — — Ker. és pénzügyi szaktanfolyam.
- 99 — — Kereskedelemisme, jog és szokások, 1888.
- 100 — — Pénzügyi üzletvitel, 1893.
- 101 Zerkovitz Emil, Amerikai kereskedők.
- 102 Zsengeri Manó, Könyvvitel és Mérleg.
- 103 Budapesti áru- és értéktőzsde, Áruüzleti szokások, 1904.
- 104 Orsz. Ipari és Ker. Okt. Tanács, Szakvélemények és előadói javaslat a f. ker. iskolák szervezetének revíziója tárgyában.
- 105-08 A kereskedelemügyi miniszter jelentése az iparoktatás állapotáról.
- 109 Az osztr.-magyar vámterület vámtarifája, 1887.
- 110 Tájékoztató adatok a ker. és iparkamarákról, 1896.
- 111 Les fabricants exportateurs des pays de la Couronne Hongroise, 1898.
- 112 A budapesti tőzsde áruügyleti szokásai és az áruüzlet-számítás rendje.
- 113 A magy. szent korona országainak közgazdasági állapota 1900. évben.

A magy. korona országainak gyáripára.

- 114 Általános rész.
- 115-17 Vas- és fémipar, gépgyártás és közl. eszközök.
- 118 Villamossági ipar.
- 119 Mész-, magnezit-, gipsz-, cement.
- 120 Agyag- és üvegyártás.
- 121-22 Faipar.
- 123 Bőr-, szőrte- és szőripar.
- 124 Fonó- és szövőipar.
- 125 Papíryanag és papírgyártás.
- 126 Malomipar.
- 127 Cukorgyártás
- 128-29 Élelmezési- és élvezeti cikkek gyártása.
- 130-31 Vegyészeti ipar.
- 132 Ruházati-, sokszorosító-ipar, papírgyártás, könyvkötőipar. hangszeripar.
- 133 Magyarország földmivelésügye.
- 134 Jelentés Somogy- és Zalavármegye selyemtenyésztésének állapotáról az 1904. évben.
- 135 Hazai ipari beszerzési források.
- 136 Az I. Magy. Ált. Bizt. Társaság jub. évkönyve.

XI. Közgazdasági és jogi ismeretek, statisztika.

- 1 Acsádi Ign., Két pénzügytani tanulmány, 1894.
- 2 Bárczi István dr., Közg. ismeretek.
- 3 Bokor Gusztáv, A m. hiv. statisztika fejlődése és szervezete, 1896.
- 4 Fassel H. B., Das mosaisch-rabbinische Strafgesetz, 1876.
- 5 — — — — — Civilrecht, 1854.
- 6 — — — — — Gerichtsverfahren, 1859.
- 7 Földes Béla, Közgazdaságtan.
- 8-9 — — Értekezések az angol és francia nemzetgazdaság köréből, 1882.
- 10 — — A nemzetgazdaság- és pénzügytan kézikönyve, 1885.
- 11 Franklin H.-dr. Dénes Valéria, A sociologia elvei, 1908.
- 12 Gerő Viktor, Nemzetgazd.- és pénzügytan, 1890.
- 13 Gonda B., Közgazdaságunk 1880-ban.
- 14 Hauser Ernst, Ungarn's Wechselgesetz, 1840.
- 15 Herman S. dr., A m. váltótörvény tankönyve, 1888.
- 16 — — A m. ker. jog rövidre vont kézikönyve.
- 17-18 Kautz Gyula, Nemzetgazdaságtan, 1881.
- 19 — — Pénzügytan, 1885.
- 20 Keleti Károly, A Balkán félsziget közgazdasági viszonyai, 1885.
- 21 Kovács Gyula dr., Közgazdaságtan, 1899.
- 22 Kürschack E., Jogi ismeretek, 1900.
- 23 Knorr Alajos, Önüggyvéd, 1872.
- 24-25 Laveleye-Bartha-Pulszky, A tulajdon és kezdetleges alakjai, I-II. 1897.
- 26 Lévy-Ramsberger, Grundriss der Nationalöconomie, 1896.
- 27 Mariska V. dr., Pénzügyi jog, 1891.
- 28 Makay Dezső, Visszapillantások hazánk régi igazságszolgáltatási viszonyaira, 1887.
- 29 Matlekovits Sándor, Nemzetgazdaságtan, 1867.
- 30-31 Mill-Stuart, Politische Öconomie, I-II. 1869.
- 32 — — Ugyanaz, I. 1869.
- 33 Neumann-Spallart, Übersicht der Weltwirtschaft, 1884.
- 34 Pisztóri M. dr., Nemzetgazdaságtan, 1884.
- 35 Pulszky Ágost-Mayne, A jog őskora, 1875.
- 36-38 Philipovich Jenő dr., Grundriss der polit. Oekonomi, I-II.
- 39 Röser János, Váltójog és váltógyakorlat, 1885.
- 40 Sacher Istv., Közgazdasági ismeretek, 1896.
- 41 Schlettvein J. A., Politische Ökonomie, 1779.
- 42 Schönleitner Ign., Handels- und Wechselrecht.
- 43 Susahajda János, A magy. polg. vagy anyagi magánjog rendszere, 1871.
- 44 Schaeffle, Das gesellschaftliche System der menschlichen Wirtschaft, 1867.
- 45 — Abriss der Soziologie.

- 46 Dr. Th. Theumann, Das oesterr. Wechselrecht.
 47 Tóth Lajos, Községi kalauz.
 48-49 Törökkanizsai Schulpe György, Munkásügyi reformok, I-II.
 50 Vadas József dr., Jogi ismeretek, 1896.
 51 Visegrády dr.-Lengyel Fer., A vasúti áruszállítás kézikönyve.
 52-55 Wirth Miksa, Grundzüge der National-Ökonomie. (4 köt.)
 56 Werner-Sombart, Socialismus und sociale Bewegung.
 57 1836-iki országgyűlési törvénycikkek.
 58 1865—8. évi " " "
 59 Gazdasági politikai tanulmányok, 1896.
 60 A m. szt. korona közg. állapota 1901-ben.
 61-62 Magy. statisztikai közlemények.
 63 Magyar kereskedelmi törvény.

XII. Szótárak, encyclopädiák.

- 1-2 Balassa J. dr., Kereskedelmi zsebszótár, 1889.
 3-4 Ballagi Mór, A magyar nyelv szótára, 1873.
 5 — — Német-magyar szótár, ném.-magy. rész.
 6-7 — — György A., Kereskedelmi szótár, 1887.
 8 Belicza József, Magyarország tanítói név- és címtára, 1886.
 9-20 Brockhaus F. A., Die Gegenwart.
 21-22 Hübner J., Conversations-Lexicon, 1804.
 23 — — Curiösus und reales Natur-, Kunst-, Gewerk- und Handlungswörterbuch, 1776.
 24-25 Kelemen Béla, Magyar-német és német-magyar szótár.
 26-27 Marperger P. J., Kaufmannsmagazin, 1765.
 28-43 Mayer H. J., Conversations-Lexicon II. Aufl.
 44-77 — — Volksbibliothek.
 78 Pollák Káim, Héber-magyar szótár, 1881.
 79 — — Handwörterbuch der deutschen Sprache.
 80 Wutz Albert dr., A magyarországi fő- és középiskolák névkönyve, 1887.
 81-86 — Wochenbände für das geistige und materielle Wohl, 1847.
 87-88 — Handwörterbuch der deutschen Sprache, 1821.
 89 — Schul- und Reise-Taschenwörterbuch der ital Sprache.
 90 — Dictionnaire allemand-français.

XIII. Folyóiratok, szaklapok.

- 1-2 Néptanítók Lapja, 1886—1911 = 26 kötet.
 27 — — Repertórium, 1868—1892.
 28-46 Hivatalos Közlöny, 1893—1911 = 19 kötet.
 47 — — Repertórium.
 48-66 Keresked. Szakoktatás, 189²/₃—191⁰/₁ = 19 kötet.

- 67-92 Magyar Nyelvőr, 1886—1911 = 26 kötet.
 93-111 Izraelita Tanügyi Értesítő, 1890—1911 = 19 kötet.
 112-21 Természettudományi Közlöny, 1900—1911 = 10 kötet.
 122-35 Országos Középiskolai Tanáregyesületi Közlöny. 1892-1905 = 14 kötet.
 136-41 Népművelés, 1910—1911 = 6 kötet.
 142-61 Népnevelők Lapja, 1880. 1886—1903. 1911. = 20 kötet.
 162-67 Felső Nép- és Polgári isk. Közlöny, 1891—1896 = 6 köt.
 168-72 Polgári Iskola, 1897—1901 = 5 kötet.
 173-84 Paedagógiai Szemle, 1880, 1881, 1883—1892 = 12 kötet.
 185-88 Magyar Könyvviteli Folyóirat, 1908—1911 = 4 kötet
 189-93 Orsz. Paed. Könyvtár és Tanszermuzeum Értesítője, 1907—1911 = 5 kötet.
 194-96 Paedagógia, 1893—1895 = 3 kötet.
 197 Nemzeti Nőnevelés, 1893.
 198-201 Akadémiai Értesítő, 1893—1896 = 4 kötet.
 201-4 Közgazdasági Értesítő, 1893—1886 = 4 kötet.
 205-6 Magyar Izrael, 1906. 1911.
 207-8 Zsidó Szemle, 1891. 1892.
 209-17 Paedagógium, 1884—1892 = 9 kötet.
 218-19 Freie Paedagogische Blätter, 1880. 1881.
 220-23 Oesterreichischer Schulbote, 1853, 1855—1857 = 4 köt.
 224 Realschule, 1857.
 225-37 Zeitschrift für Buchhaltung, 1895—1807 13 kötet
 238-44 Zeitschrift für Physik und Chemie = 7 kötet.

XIV. Vegyesek.

- 1 Barta Lajos, Hitközségi ügykezelés.
 - 2 Bulwer E. L., Collection of British Autors.
 - 3 Filippi A. P., Italienisches Lesebuch.
 - 4 Frühauf J., Italienische Grammatik.
 - 5 Ploetz M. A., Sprachführer für Deutsche in England.
 - 6 Palóczi Lipót, Olasz nyelvtan.
 - 7 Ranschburg J., Angol nyelvtan.
 - 8 Stepanko Alb., Vezérkönyv a tornatanításhoz.
 - 9 A magyar könyvkiadók milleniumi könyvjegyzéke.
 - 10 Kereskedelmi kamarák jelentései, 40 darab.
-

VI.

T a n t e r v

a nagym. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur 1905. évi augusztus 20-án kelt 44001. sz. alatti rendelete alapján.

1. Vallástan.

Alsó, középső és felső osztály. Hetenkint 1—1 óra.

A vallásoktatás a hitfelekezetek tanterve szerint történik s arról a hitfelekezetek saját hatáskörükben gondoskodnak. (1894. évi május hó 4-én 13033. szám alatt kelt vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteri rendelet.)

2. Magyar nyelv és irodalom.

Alsó osztály. Hetenkint 4 óra.

A prózai írásművek ismertetése olvasmányok alapján.

1. Leírás. Tárgy- és jelenetrajzok, állatrajzok, jellem- és néprajz, úti rajz.

2. Elbeszélés. Mese, parabola, életrajz, történetírás. A magyar történeti irodalom rövid ismertetése. Mutatványok a ki-válóbb történetirók műveiből, tekintettel a történeti tanításra.

3. Értekezés. Fogalmak magyarázata, felosztás, részelés; a bizonyítás legegyszerűbb formái, elmélkedés, szorosán vett értekezés.

4. Szónoklat. A szónoki forma és irány: egy-két rövidebb olvasmányon megmutatva. Mutatványok Kölcsey és az ujabbkori szónokok műveiből.

5. Levél. Olvasmányok irodalmi jelentőségű levelekből.

A prózai olvasmányokon kívül a költőiekből lyrai és leiró művek, kisebb elbeszélések (románc, ballada stb.) Különös gond fordítandó az olvasmányok szerkesztésére, a prózai és költői kifejezőmód különbségére.

Az írásbeli dolgozatok folyvást kísérik a tanítást és olvasást. Különösen fontos a dispositiók készítése. Ilyen dispositiók vagy az

olvasmányokból vett tételek kidolgozása s az olvasmányok utánképzése, házi és iskolai gyakorlatul felváltva kéthetenként egyszer.

Az olvasmányok tárgyi és alaki fejtegetésével kapcsolatban az alak-, mondat-, szóképzés- és verstan ismétlése.

Helyesírási gyakorlatok: tollbamondás valamint a könyv nélkül betanult daraboknak fejből való leiratása.

Prózai és verses darabok könyv nélkül. Szavalás.

Középső osztály. Hetenkint 3 óra.

A magyar irodalom ismertetése, kapcsolatban a poétika főfogalmainak magyarázatával, olvasmányok alapján.

A mondákból kiindulva a magyar éposz fő képviselői: Zrinyi, Vörösmarty, Arany. A történeti énekek régi fejlődésének megemléztetésével, a rege Kisfaludy Sándornál és a ballada Aranynál. A regény verses alakja; Gyöngyösy; újabb irodalmi nyelvünk alakulásáról Kazinczynál és Kármánál; az újabb regény fő képviselői: Jósika, Eötvös, Kemény, Jókai. A vallásos, hazafias és szerelmi lyra, régibb példák bemutatása után Berzsenyi, Tompa, Petőfi és az újabb lyrikusok.

A tárgyalás mindenkor olvasmányokból indul ki. Az époszok és regények nagyobb mutatványokkal és kivonatokkal lehetőleg egészükben ismertetendők. Elbeszélő költemények és modern teljes regények házi olvasmányul. A kitünőbb írók rövid életrajza is beszövendő a magyarázatba.

Házi és írásbeli dolgozatok, részint az olvasmányok, részint a tanulók ismeretei köréből vett tárgyakról, felváltva kéthetenként egyszer.

Disposíciók készítése, nyelvi és stilisztikai magyarázatok, helyesírás.

Prózai és verses darabok könyv nélkül. Szavalás.

Felső osztály. Hetenkint 3 óra.

A magyar irodalom ismertetésének folytatása olvasmányok alapján.

A dráma régi nyomainak megemléztetésével után Kisfaludy Károly, Katona József, Szigligeti és Madách; vigjáték, tragedia és drámai költemény. Politikai írók és szónokok a reformokban: Kölcsey, Eötvös, Széchenyi, Deák, Kossuth.

Az irodalomtörténet rövid áttekintése, figyelemmel a közgazdasági és utazási irodalomra.

Házi és iskolai írásbeli dolgozatok, felváltva kéthetenként egyszer a növendékek irodalmi és szakszerű tanulmányaiból vett tételekről.

Prózai és verses darabok könyv nélkül. Szavalás.

3. Német nyelv.

Alsó osztály. Hetenkint 4 óra.

Az alak- és mondatban beható tárgyalása olvasmányok alapján, tisztán gyakorlati módon különös tekintettel a nyelvi anyag gyűjtésére.

A német nyelv alak- és mondatban sajátosságainak, különösen a magyar nyelvtől eltéréseknek, ismertetése.

Írásbeli gyakorlatok az alak- és mondatban elsajátítására, fordítások és utánképzés útján; a helyesírás elsajátítására tollbamondás, másolás és a könyv nélkül tanultaknak fejből való leírása; kisebb feladatok óráról-órára: nagyobbak, mint a házi és iskolai gyakorlatok, felváltva kéthetenkint egyszer.

Az olvasmányok nyelvi és tárgyi fejtegetése, szabatos fordítása magyarra.

Prózai és verses darabok könyv nélkül. Beszédgyakorlatok.

Középső osztály. Hetenkint 3 óra.

Olvasmányok részint szépirodalmiak, részint szakszerűek, beszédgyakorlatokkal, különös tekintettel a kereskedelmi nyelvre.

Írásbeli irálytani gyakorlatok kéthetenkint egyszer; fordítási gyakorlatok magyarból németre és szabatos fordítás németből magyarra.

Prózai és költői darabok könyv nélkül.

Felső osztály. Hetenkint 3 óra.

Az irálygyakorlatok folytatása és a magyar nyelvi oktatásra támaszkodva, módszeresen válogatott olvasmányoknak verstani és poétikai fejtegetése.

Olvasmányok újabbkori elsőrangú íróktól, különösen a társadalom, tudomány és publicistika köréből.

Írásbeli dolgozatok; fogalmazványok a tanulók ismeretköréhez mért tétélekről és fordítás magyarból németre, valamint szabatos fordítás németből magyarra, kéthetenkint egyszer.

Prózai darabok és költemények könyv nélkül.

4. Francia nyelv.

Alsó osztály. Hetenkint 4 óra.

a) Nyelvtan. Olvasás (kiejtés); kapcsolatban a mondatban nélkülözhetetlen szabályaival. A névszók alaktana. A segédigék s a rendes igék ragozása. Fordítások a nyelvtan begyakorlására.

b) Olvasmányok. Egyszerű elbeszélések és leírások a népmese, monda, történet, föld- és természetrajz, nemkülönben az üzleti élet köréből. Egyes költemények betanultatása.

c) Szótanulás. Tárgyi csoportokban, különös tekintettel a kereskedelemben előforduló terminusokra s a nyelv sajátosságaira.

d) Írásbeli dolgozatok (másolás, tollbamondás, fordítás), rövidebbek óráról-órára; nagyobbak, mint a házi és iskolai gyakorlatok, kéthetenkint egyszer.

Középső osztály. Hetenkint 3 óra.

a) Nyelvtan. Rendhagyó igék. A partikulák. A szórend. A névszók mondattani tekintetben. Az igeidők és módok különösen a kötő-mód használata, az igeidők egymásra következése. Fordítások mint az alsó osztályban.

b) Olvasmány. Mint a megelőző osztályban. Az olvasmány tartalmának az idegen nyelven való kikérdezése s ennek nyomán beszédgyakorlatok.

c) Ügyiratok. Kisebb ügyiratoknak, főképp leveleknek olvasása, diktálása, fordítása és minták után való iratása.

d) Szótanulás tárgyi és etymológikus csoportokban. Nyelvi sajátságok, szinonymák, kereskedelmi kifejezések.

e) Írásbeli dolgozatok mint az alsó osztályban, főképp fordítás az idegen nyelvre és gyakorlatok a levelezés köréből, kéthetenkint egyszer.

Felső osztály. Hetenkint 3 óra.

a) Nyelvtan. Az infinitivus és participiumok használata. A határozók, a viszonzszók, a kötőszók. A nyelvtan rendszeres ismétlése. Fordítások mint a megelőző osztályokban.

b) Olvasmány. Nagyobb szemelvények jeles írók műveiből, tekintettel a nemzetgazdaságtan és kereskedelmi irodalomra is. Beszédgyakorlatok az olvasmányok alapján.

c) Ügyiratok. Kereskedelmi ügyiratok, főképp levelek olvasása, fordítása, betanulása s minták után való iratása.

d) Írásbeli dolgozatok mint a középső osztályban.

5. Földrajz.

Alsó osztály. Hetenkint 2 óra.

A földrajzi alapfogalmak ismétlése.

Az idegen világrészek áttekintése után a fontosabb államoknak (behatóbban Ázsia, Törökország, India, China, Japán, Perzsia, Egyiptom, Éjszak-Amerikai Egyesült Államok, Mexico, Brazília, Argentina, Chile ismertetése kereskedelmi szempontból.

Középső osztály. Hetenkint 2 óra.

Európa általános áttekintése és jellemzése után e világrész összes, főképpen nevezetesebb kereskedő és iparos államainak kereskedelmi földrajza, kapcsolatban az illető államnak idegen világrészekben fekvő birtokainak és gyarmatainak ismertetésével.

Felső osztály. Hetenkint 2 óra.

Magyarország és Ausztria földrajza; különösen Magyarország őstermelési, ipari és kereskedelmi viszonyainak tüzetes ismertetése; tekintettel az idegen, főleg a szomszéd országokból való összeköttetéseinkre.

Világkereskedelem.

Az előbbi két osztályban tanultak ismétléseül és áttekintő összefoglalásául a világkereskedelem mai állapotának, a nevezetesebb világkereskedelmi piacoknak, közlekedési utaknak, eszközök és összeköttetéseknek ismertetése, természetes kapcsolatban a fontosabb termelési helyekkel, terményekkel és iparcikkokkal, különös tekintettel Magyarországnak bel- és külkereskedelmére és figyelemmel a Balkánfélsziget kereskedelmi viszonyaira.

6. Történelem.

Alsó osztály. Hetenkint 2 óra.

Bevezetésül röviden az ó-kori történet áttekintése.

A középkor történetéből. A népvándorlás (Attila) és a nyugati római birodalom romjain alakult keresztény-germán királyságok, kereszténység, Mohammed. Nagy Károly birodalma és annak felbomlása. Hűbériség. Az investitúra harc (a császárság és pápaság küzdelme). A kereszties hadjáratok. A Habsburgok a középkor végén. Az európai török birodalom megalakulása. Az olasz városok és a renaissance átmenet az újkorba.

A magyar nemzet történetéből. A magyar nép őstörténete, vándorlásai és honfoglalása. A magyar keresztény egyház és királyság megalapítása és megerősítése. A magyar királyság küzdelme a nyugoti és keleti császársággal. Az arany bulla és kora. Az utolsó Árpádok és összeköttetések a Habsburgokkal. Az Anjouk és Magyarország fellendülése. Új állami és társadalmi intézmények. Zsigmond és az olygarchia felülkerekedése. A Hunyadyak kora: a) Hunyady János mint a magyar nemzet és a kereszténység hőse; b) Hunyady Mátyás alatt a nemzet fénykora. A magyar királyság hanyatlása az utolsó Jagellók alatt.

Középső osztály. Hetenkint 2 óra.

Az újkor történetéből. A renaissance terjedése és hatása. Találmányok és tengerentuli felfedezések. A reformáció és elterjedése; ellenreformáció. V. Károly és a Habsburgház hatalma tetőpontján. Angol Erzsébet és II. Fülöp; Anglia emelkedése és Spanyolország hanyatlása. Németalföld.

A harmincéves háború. XIV. Lajos. Az angol forradalom. Nagy Péter (éjszaki háború). Poroszország és II. Frigyes. A felvilágosodás; felvilágosodott absolutismus. Éjszakamerikai szabadságharc. A francia szabadságharc. Napoleon császársága, a bécsi congressus.

A magyar nemzet történetéből. Magyarország a mohácsi vész után. Az erdélyi fejedelemség megalakulása, a reformáció elterjedése, török hódoltság.

Nemzeti és vallási sérelmek; Bocskai felkelése és a bécsi béke.

Magyarország részvétele a harmincéves háborúban. Bethlen Gábor és I. Rákóczy György.

Erdély fénykora és hanyatlása. I. Lipót: a Wesselényi-féle összeesküvés Zrinyi Péter és társai. Tököly Imre felkelése. Magyarország felszabadulása a török járom alól és a bécsi önkényuralom. II. Rákóczy Ferenc felkelése és a szatmári béke. A nemzet és a királyi ház kibékülése. III. Károly, Mária Terézia és II. József. II. Lipót és az alkotmány biztosítása. Magyarország részvétele a francia háborúban és belső állapota ez idő alatt.

Felső osztály. Hetenkint 2 óra.

Az újkor történetéből. Újabb forradalmak (juliusi és februári párisi forradalom) és a népszabadság. A tudományok haladása, felfedezések; gazdasági átalakulás, munkáskérdés. Az egyesült olasz királyság és a német császárság megalakulása. A keleti kérdés. Oroszország terjeszkedése a Balkán-félsziget felé, a legutóbbi orosz-török háború, a berlini congressus, Bosznia és Hercegovina megszállása.

A magyar nemzet történetéből. I. Ferenc uralkodása. Az 1825. évi országgyűlés; a nemzeti reformküzdelem kezdete. Kossuth Lajos és a „Pesti Hírlap“. Eötvös és a centralisták. Nemzetiségi mozgalmak. Védegylet. Metternich és kormányrendszere. Az 1807-ben megnyílt országgyűlés, az 1848-iki törvények. Alkotmányunk átalakulása. A szabadságharc. Önkényuralom. Deák Ferenc és az 1867-iki kiegyezés.

Az alkotmánytanból a mai magyar közjog ismertetése.

7. Mennyiségtan és politikai számtan.

Alsó osztály. Hetenkint 2 óra.

A négy alpművelet pozitív és negatív számokkal. Hatvány-mennyiség, négyzetre emelés közönséges számokkal.

Az elsőfokú határozott egyenletek egy és több ismeretlenel, különös tekintettel a szövegezett feladatok megfejtésére. Arány és aránylatok.

A planimetriai idomok ismertetése a legfontosabb tantételek bevonásával, ezen idomok congruentiája, hasonlósága, területüknek s a kör kerületének és területének számítása, főképp a kereskedői és ipari életből vett gyakorlat egyszerű példákban.

Középső osztály. Hetenkint 2 óra.

Gyökmenység. Másodfokú egyenletek egy ismeretlennel.

A logaritmus fogalma. A Brigh-féle logaritmus-rendszer. A szorzat, tört, a hatvány- és gyökmenység logaritmusának, a logaritmushoz a számnak keresése. Számítási műveletek a logaritmusok segítségével.

Elsőfokú számítási és geometriai sorok. (Idevágó példák főképp a kamatszámítás köréből veendőek.) A kapcsolástanból a helycsere, egybevetés és változás röviden. A valószínűségi számolásból az egyszerű és ellentett valószínűség.

A stereometriából a szabályos testek ismertetése szemléltetés alapján. A hasáb, gúla, henger, kúp és gömb felületének és köbtartalmának kiszámítása, főképp a kereskedői és ipari életből vett gyakorlati példákban.

Felső osztály. Hetenkint 2 óra.

Politikai számtan. Kamatos-kamatszámítás utólagos és előleges kamatlábbal, a conform kamatláb. Segédtablák.

Évjáradék-számolás. Kölcsöntörlesztés utólagos és előleges kamattal (évi, félévi és negyedévi annuitással). Záloglevelek és kölcsönök. Kölcsöntörlesztés. Lottéria-kölcsönök. Kölcsöntörlesztési és sorsjegyhúzási tervezetek készítése. A kölcsön árfolyama. A valódi kamatláb. A kölcsönárfolyamok egyenértéke.

Életbiztosítási számítások egyszeri és évi díjjal egy személyre a legegyszerűbb biztosítási módok mellett; ugyanazeknél a biztosításoknál a díjtartalék-számolás.

8. Természettan.

Alsó osztály. Hetenkint 2 óra.

A mozgás törvényei. Az erők, Súly és súlypont. Egyszerű gépek és alkalmazásuk. Inga.

Halmaz-állapot. A cseppfolyós és légnemű testek alaptünetényei és törvényei. A gőzgép.

A meleg és hatásai a testekre. A hőmérő. A meleg forrásai.

A hang keletkezése és terjedése, visszaverődése, magassága. Hangszerek.

A fény és annak terjedése, erőssége és mérése; visszaverődése és törése. Fontosabb optikai eszközök, különösen a mikroszkop. A látás; színszóródás; szinképelemzés; a testek színei.

A mágnesség.

Szikrázó elektromosság. Áramló elektromosság. Elemek. Ohm törvénye. Az áram hatásai. Galvanoplasztika. Hőelektromosság.

Accumulator. Elektromágnes. Elektromos telegráf. Inducált áram. Dynamo-elektromos gépek. Elektromos erőátvitel. Telephon és mikrofon.

9. Kereskedelmi számtan.

Alsó osztály. Hetenkint 4 óra.

Alapműveletek egész számokkal, a közönséges és tizedes törtekkel, a rövidített és gyakorlati eljárások bevonásával.

A kereskedelmileg fontos országok mértékeinek és pénzeinek ismertetése.

A redukálás és resorválás. A megnevezett számokkal (mértékekkel és pénzekkel) való műveletek. Átlagszámítás. Olasz gyakorlat.

Hármas-szabály. Láncszabály. Arányos osztás. Elegyítés-szabály.

A százalék-számítás behatóan, alkalmazva a súly-, érték- és költség számolásnál az áruüzletben szokásos módon, az árúk egyszerű és összetett érvetésének könnyebb feladatai. Szeszszámolás.

A kamat- és discount számolás.

A belföldi értékpapiroknak értékszámolása, tekintettel a budapesti és bécsi tőzsdei szokásokra. A belföldi váltók discontálása. Az osztrák-magyar bank határozmányai a váltók leszámítolására.

Középső osztály. Hetenkint 3 óra.

Arany- és ezüstsámolás; az ötvények finomsága és ennek jelzése, tiszta súly, ötvénysúly. Az osztrák-magyar bank beváltási szabályzata az aranyra vonatkozólag. A pénzlábak és a pénzverési viszonyok ismertetése. Az arany-, ezüstkémnek és pénznek nevezetesebb piacokon való árfolyama és értéke a tőzsdei szokások tekintetbe vételével.

A külföldi váltók árjegyzése. A külföldi váltók értékének és névértékének kiszámolása, tekintettel a budapesti, bécsi és a fontosabb külföldi tőzsdei szokásokra. Árfolyam-kompensáció. A tartozás és követelés kiegyenlítése külföldi váltókkal. Netto kiegyenlítés.

Felső osztály. Hetenkint 4 óra.

A külföldi váltók képlete: választás a) rövid és hosszú lejáratú váltók, b) a közvetlen intézvény és küldvény vagy más idegen helyen fizetendő küldvény, c) a közvetítő külföldi helyek között. Kémleti számolások az aranyra és ezüstre. Direct és indirect kiegyenlítések külföldi váltókkal. Magyarország és Ausztria értékpapirjainak jegyzése a külföldi tőzsdéken. Kémllet értékpapirokkal. Bizományszámolás váltókkal és értékpapirokkal. Az árvetési számolás részletesen. Árvetési táblázatok készítése. A fontosabb börzeműveletek, különösen a prolongáció.

10. Irodai munkálatok.

Alsó osztály. Hetenkint 1 óra.

Számlák a közvetlen áruüzlet köréből. Scontrók, leltárak és mérlegek összeállítása, főképp a vonalzás és rendes bevezetés gyakorlása. Bizományi vétel- és eladási számlák, álszámlák. Jegyzékek váltókról és értékpapirokról.

Középső osztály. Hetenkint 2 óra.

Bizományi, költség- és biztosítási számlák bonyolódottabb esetekről. Jegyzékek és számlák arany-ezüstről, pénzekről, devisekről, értékpapirokról. Folyó számlák az alkalmazásban levő módok szerint, kölcsönös, kölcsönös és változó, kettős, kettős és változó kamatlábbal.

Felső osztály. Hetenkint 2 óra.

Az előző osztályokban tanultaknak ismétlése után kombinált feladatoknak mintaszerű kidolgozása, a levelezés, a számtan és a könyvelés köréből.

11. Könyvvitelan.

Középső osztály. Hetenkint 3 óra.

Általános rész.

A könyvvitel fogalma, fontossága és célja; a könyvvezetőben megkívánt kellékek.

Törvényes intézkedések a könyvelés tárgyában (kereskedelmi törvény 1875. XXXVII. t.-c. 25—36. §-ai), a magyar csőd-törvény 1881. XVII. t.-c.: a magyar büntető törvény 1878. V. t.-c. idevágó pontjai.

A könyvek hitelesítése és bélyegzése: az azokban felveendő hasábrendek, általánosságban tárgyalva. Az üzletesemény mint könyvviteli tétel. Az adós és hitelező. A feljegyzések alaki kéllékei a hitelesség és szokások szempontjából.

A vagyon, annak felosztása activ, passiv és tiszta vagyonra. A leltározás, vagyon-becslés; összeállítás a leltárkönyvbe, tekintettel a vagyonrészek csoportosítására.

A könyvvitel két módszerének: az egyszerű és a kettős könyvvitelnek általános jellemzése.

a) *Az egyszerű könyvvitel.*

Lényeges könyvei: a leltárkönyv, a pénztárkönyv, a napló, a főkönyv és a scontrók (rovancsok, u. m. az árú-, az activ és a passiv váltó, az értékpapir stb. scontró).

Segédkönyvek rendeltetése. Beérkezett számlák könyve, kiadott számlák könyve, lejárati könyvek, árúbizományi könyvek stb.

A könyvek megnyitása a leltár alapján.

A folyó könyvelések bemutatására egy rövid, egy vagy két havi árúüzlet könyveinek megnyitása, vezetése és lezárása esz- közlendő.

Leltározás az év végén. Az eredmény meghatározása.

b) *A kettős könyvvitel.*

A kettős könyvviteli módszernek jellemzése.

A számlák rendszere és tana kimerítően.

A kettős könyvvitel kétféle módozatának általános jellemzése:

1. Kettős könyvvitel közvetlen főkönyvvezetéssel (francia könyvvitel) jellemzése.

2. A kettős könyvvitel közvetett főkönyvvezetéssel (olasz könyvvitel) jellemzése.

A kettős könyvvitel közvetett főkönyvvezetéssel:

Lényeges könyvek: egyesített napló és főkönyv.

Segédkönyvek: az egyszerű könyvek scontrói és segédkönyvei.

A könyvek megnyitása a mérleggel, azoknak vezetése az üzlet folyamában (próbamérleg) és lezárása a Mérleg és a Veszteség- és Nyereség-számlával s nyers mérleg.

A kettős könyvvitel közvetett főkönyvvezetéssel:

Lényeges könyvek: Pénztárkönyv, Előjegyzék, Gyűjtő-Napló, Főkönyv.

Segédkönyvek: Folyó-számlakönyv és a közvetlen főkönyvvezésnél felemlített segédkönyvek.

Gyakorlatul egy-két havi üzlet kidolgozása.

A hibák felkeresése és kiigazítása.

Felső osztály. Hetenkint 3 óra.

Kereskedelmi társaságok könyvelése.

A közkereset, betéti, részvénytársaságok és szövetkezetek könyvelései a kettős könyvvitel szerint mutatandók be, különösen figyelembe veendő a kereskedelmi törvények idevonatkozó határozatai, valamint a vállalatok keletkezésére, alakulására, a tőke elkönyvelésére vonatkozó viszonyok.

A folyó könyvelések bemutatása egy rövid üzletben.

A folyó üzletesemények elkönyvelése után a könyvek lezárandók.

A lezárási munkálatoknál figyelembe veendő az átmeneti tételek és tartalékok elkönyvelése. A részes és bizományi ügyletek könyvelése az árú- és banküzletben.

Egy havi takarékpénztári vagy hitelintézeti üzletmenet könyvelése a lényeges és segédkönyvekben, a hozzátartozó levelezésekkel együtt.

Ipari, illetőleg gyári vállalat könyvezése fővonalokban.

A könyvviteli műkifejezések német nyelven is ismerttetendők.

12. Kereskedelmi levelezés.

Alsó osztály. Hetenkint 2 óra.

Ügyiratok, nevezetesen a nyilatkozatszerűek melyek a kereskedelem körében is gyakrabban előfordulnak. Ezek a bizonyítványok, elismervények, térítvények, kötelezvények, nyugtatványok, felmondások, engedmények, utalványok, meghatalmazványok; továbbá a beadványok, névszerint az iparigazolványt, a cégbejegyzést és cégtörlést illető beadványok.

Körlevelek (hirdetésekkal). Az árú-üzletben kínáló levelek; levelek hitelügyben; tudakozó és informáló levelek; megrendelések és a velök kapcsolatban előforduló levelek.

Az ügyiratok közül azok, melyeket levél alakjában is szokás kiállítani, ebben a formában is gyakorlandók.

Középső osztály. Hetenkint 2 óra.

Levelek fizetésekről. Levelek adósok és hitelezők között. Levelek váltó-ügyekben és pedig: a váltó-hitelről, intézvények-

ről, a váltó elfogadásáról, telepítéséről, váltó-küldvényekről, prolongatióról, bizományi váltókról, szükségbeli utalványokról, az óvásról és visszkeresetről. Levelek folyó-számlákról.

A levelekhez tartozó váltókat és jegyzékeket is kell készíteni.

Felső osztály. Hetenkint 2 óra.

Levelek bizományi, szállítványozási és biztosítási ügyekben. Levelek az érték-üzletben és általában bank-üzletben. Levelek bukási esetekben. Meghitelező levelek. Szolgálati ajánlkozások.

13. Kereskedelmi ismeretek.

Alsó osztály. Hetenkint 2 óra.

A kereskedelem fogalma, jelentősége, felosztása. A kereskedő és a segédszemélyzet. Cég, telep. A kereskedelmi társaságok. Felszámolás, csőd. Az árúk fajai. A mértékrendszerek és a mérték-hitelesítés. A pénz, pénzverés, érem, valuta; váltópénz, papírpénz, kereskedelmi pénz. Hitel, kamat. Utalvány, check, váltó. A váltó fajainak, kellékeinek s a váltócelekvényeknek rendszeres ismertetése. Az értékpapírok, kötvények és részvények fajai, kibocsátásuk és törlesztésük módjai. Az adás vevés, ajánlat, alkú, kötés, teljesítés, fizetés. A közvetítés: alkusz, ügynök, bizományos, kereskedelmi képviselő.

14. Közgazdasági ismeretek.

Középső osztály. Hetenkint 2 óra.

Általános rész.

Szükségletek, javak. Gazdálkodás, magán- és közgazdaság.

Termelés. A termelési tényezők: természet, munka, tőke. Termelési költség, productív és inproductív termelés. A termelés eredményességének feltételei. Állam. Egyéni szabadság és tulajdonjog. Munkamegosztás s egyesítés. Vállalatok, azok nemei s gazdasági jelentősége. Üzlet. (Kis és nagy üzlet.) A termelés főágai.

Forgalom. A forgalom nemei s fejlődésének feltételei. Kereslet és kínálat. Érték. Az áralakulás szabad verseny mellett. Egyedárúsági árúk. Hatósági árszabások. A pénz, annak jelentősége és értéke. A hitel, annak nemei s hatása.

Jövedelem-megosztás. Bevétel, jövedelem és járadék fogalma. Földjáradék. Munkabér. Tőkekamatt. Vállalkozó nyereség.

Fogyasztás. Közgazdasági és magángazdasági fogyasztás. Háztartás. Takarékoság. Fényűzés. A termelés és fogyasztás viszonya egymáshoz. Válságok. Biztosítás.

Különös rész.

Östermelés. Felosztása és különösen a mezőgazdaság. Földművelési és jószágkezelési rendszerek. Mezőgazdasági hitel.

Ipar. Felosztása, különösen a nagy- és kisipar s annak jelentősége. Cérendszer. Iparszabadság. Az ipart előmozdító tényezők: szakoktatás, szövetkezés, társulás, kiállítások s különösen a szabadalom, minta- és jegyvédelem. Munkás-kérdés, intézkedések a munkásosztály helyzetének javítására, az állam, a vállalkozók és munkások részéről.

Kereskedelem Közgazdasági jelentősége. Valuta, pénz, annak értéke és hatása. A nagyobb államok valuta-viszonyainak ismertetése. Kereskedelmi és közlekedési intézmények.

Felső osztály. Hetenkint 2 óra.

A bankok jelentősége és felosztása. Az egyenes bankügyletek, különösen a jegy-kibocsátás. A nagyobb államok jegybankrendszere. Takarékpénztárak. Közraktárak és közraktári ügylet. A biztosítási ügylet. A kereskedelmi testületek és hatóságok, kamarák. Vásárok, kiállítások, börzék. A vámügy. Külkereskedelem. Szabad kereskedelmi és vámrendszer. Vámterület. Entrepótok. Kereskedelmi szerződések általában. Consulok. A nemzetközi tartozások és követelések kiegyenlítése Váltó-árfolyam.

Közlekedés. Annak jelentősége általában. A közönséges kocsutak, viziutak és vasutak. Szállító-intézmények. Vasúti tarifa, a tarifák különböző nemei. Pósta, telegraf, telefon.

Pénzügytan. Államgazdaság. Államháztartás. Állam-szükséglet s fedezet. Budget. Zárószámadás. Az állambevételek. Az állam saját gazdasági bevételei. Regálék. Monopolok.

Illetékek, azok egyes nemei s lerovásuknak módja. Bélyeg. Adók és osztályozásuk általában. Egyenes és fogyasztási adók; forgalmi és örökségi adók, vámok.

Államadósságok nemei, felvétele és törlesztésének módja. A fogalmak meghatározása és felosztása egész általánosságban a pénzügyi tudomány szerint. Részletesen a budget és az államjövödelmek egyes nemei a magyar pénzügyi törvények alapján röviden.

15. Jogi ismeretek.

Középső osztály. Hetenkint 3 óra.

Bevezetésül röviden. A jog fogalma és nemei. Köz- és magánjog. Vagyonjog. Család- és öröklési jog. Vagyon, dolog. Dologbeli jogok: tulajdon-, zálog-, szolgálmi jog. Kötelmi jogok. Jogügyletek, szerződések és azok fajai; letét, adás-vevés, kölcsön, bér, haszonbér, munkabér. A jogügyletek érvényességének feltétele. Jogi képviselő, meghatalmazás.

Az alsó osztályban tanult kereskedelmi ismeretek ismétlésével kapcsolatban s azok fonalán, a fontosabb határozatokra szorítkozva tárgyalandók: a magyar kereskedelmi törvény I. része, a magyar váltótörvény, a nevezetesebb külföldi törvények, eltérő intézkedéseinek tekintetbe vételével, a csódtörvény főelvei; továbbá a kézi zálogügyletekről, az uszoráról, a részletügyletekről s az értékpapírok megsemmisítéséről szóló törvények legfontosabb intézkedései.

Felső osztály. Hetenkint 2 óra.

A már tanultak ismétlésével kapcsolatban a fontosabb határozatokra szorítkozva, tárgyalandók: a magyar kereskedelmi törvény II. része; az ipartörvénynek az iparrendszerre vonatkozó elvi határozatai és főbb intézkedései; a vízi s a vasúti jog fővonalai, továbbá a kormánynak a kereskedelemre s az iparra gyakorolt befolyását ismertetvén, a kereskedelmi s iparkamarák szervezetéről, a consuli bíráskodásról, a szabadalmi, házalási és védőjegy-ügyről, a vasárnapi munkaszünetről, s a betegsegélyző pénztárakról szóló törvényes intézkedések lehető rövid ismertetése.

16. Vegytan és árúismeret.

Középső osztály. Hetenkint 2 óra.

A vegytan fogalma. Egyszerű és összetett testek. Keverék, vegyület. Molekula, atom, molekula-súly, atom-súly. Chemiai rokonság, chemiai érték. Képletek. Hydrogén. Chlór, sósav, bróm, jód, fluor, fluorhydrogén. Oxygén. Viz. Kén, kénhydrogén. Kéntrioxid, kéndioxid, kénsav. Nitrogen, ammoniak, salétromsav; levegő. Phosphor, phosphorsav, gyújtófagyártás. Arsen, arsenes-sav és arsen-sav, auripigment és realgar. Antimon, antimontrisulfid. Bór- és bórsav. Carbonium-csoport, gyémánt, graphit, ceruza, faszén, csontszén, korom, kőszén. Szénoxid és széndioxid; a láng és az égés; szénsulfid. Silicium. Siliciumdioxid és az idetartozó drágakövek.

A fémek általában. Bázisok, savak, sók. Natrium, natriumoxid és hidrat. Konyhasó, natriumsulfát, salétrom. Borax. Szoda, szoda bicarbona. Vizüveg. Kalium, kaliumhydroxid, kaliumchlorid, kaliumsülicat, kaliumjodit, kaliumchlorat, kalisalétrom, puszkapor. Hamuszir, kaliumsülicat. Ammoniumchlorid, ammoniumsulfat, ammoniumcarbonat. Calciumchlorid, calciumoxid; mész, cement, chlor-mész, gipsz, mészkeő, mészégetés és mészoltás. Bariumchlorid, bariumsulfat. Magnesium, magnesiumchlorid, magnesiumoxid, magnesiumsulfat, magnesiumcarbonat. Zink, zinkchlorid, zinkoxid, zinksulfat. Réz, rézchlorid, rézoxidul és rézoxid, rézgálic, rézcarbonat; réztartalmu festékek. Ólom, ólomoxid, ólomcarbonat, ólomchromat. Betüöntvény, sörét. Higany, higanychlorid, higanychlorür,

higanyoxid, higany-sulfid (cinnober). Ezüst, ezüstchlorid, ezüstnitrát. Arany, aranychlorid. Bismuth, bismuthnitrát. Alumínium, alumíniumoxid s a megfelelő drágakövek, alumínium-sulfat, timsó. Agyag és agyagárúk üveg és üvegárúk. Vas és vasárúk; vaschlorid, vasoxid, vashydroxid, vassulfidok, vasgálic, vascarbonat. Nikkel; cobaltchlorür, smalte, kobaltkék. Mangansuperoxid, kaliumpermanganat. Chromoxid, chromsav, kaliumchromat. Platina, platinachlorid. Ón, ónchlorür, ónchlorid, óndioxid, óndisulfid, (musir arany). Ásványi festékek és drágakövek.

Felső osztály. Hetenkint 3 óra.

A szerves vegytan elemei, kapcsolatban az áruismeret s a vegyészeti technologia bevonható részeivel. A szerves vegyületeket alkotó elemek. A szénvegyületek. Methan, petroleum, világító gáz, chloroform. Benzol, toluol, naphtalin, antracén. Illanó olajok és gyanták, kaucsuk és guttapercha, kámfor. Alkoholok; methyalkohol, aethyalkohol, szesz és szeszese italok. Glycerin, nitroglycerin és dynamit. Szénhydratok; cellulose, kapcsolatosan a papirgyártás, robbanó gyapot és collonium, gummi; keményítő, kapcsolatosan a gabonaneműek, rizs és szágó. Szőlőcukor (méz). Nádcukor és a cukorgyártás. Phenol, hangyasav, ecetsav, (ecetgyártás); palmitinsav, stearinsav, oleinsav, kapcsolatosan a zsiradékok, gyertya és szappangyártás. Művaj, borkősav, citromsav, salycilsav, cersav és cserzőanyagok, kapcsolatosan a bőrgyártás. Sárga vérlugsó, vörös vérlugsó, cyankalium. Festőanyagok, növényi és állati festékek. Anilinfestékek. Alkaloidok, kapcsolatosan kávé, thea, kakao, dohány, fűszerek. Protein anyagok, kapcsolatosan az állati tápláló anyagokkal (halak, rákok, osztriga, tej, vaj, sajt, husárúk és husconservek).

A fonásra és szövésre alkalmas rostok: fonalak és szövetek. Faárúk.

17. Szépirás.

Alsó osztály. Hetenkint 2 óra.

A folyóírás rendszeres tanítása és gyakorlása; rond- és diszírás.

A tantárgyak és heti órák.

Sor	T a n t á r g y	A heti órák száma			
		alsó	közép	felső	Össze- sen
		osztályban			
1	Vallásstan	1	1	1	3
2	Magyar nyelv és irodalom	4	3	3	10
3	Német nyelv	4	3	3	10
4	Francia nyelv	4	3	3	10
5	Földrajz	2	2	2	6
6	Történelem	2	2	2	6
7	Mennyiségtan és pol. számtan	2	2	2	6
8	Természettan	2	—	—	2
9	Kereskedelmi számtan	4	3	4	11
10	Irodai munkálatok	1	2	2	5
11	Könyvviteltan	—	3	3	6
12	Kereskedelmi levelezés	2	2	2	6
13	Kereskedelmi ismeretek	2	—	—	2
14	Közgazdasági ismeretek	—	2	2	4
15	Jogi ismeretek	—	3	2	5
16	Vegyten és áruismeret	—	3	3	6
17	Szépírás	2	—	—	2
	Összesen	32	34	34	100

VII.

Az 1912—13. tanévben használandó tan- könyvek jegyzéke.

ALSÓ OSZTÁLY.

	Az engedély. sz.
Dr. Koltai-Zilahi, Prózai írásművek elmélete. 4. kiad.	115350/1910
Dr. Schack-Jónás, Kereskedelmi levelező I. 2. kiad.	29189/1907
Dr. Schack-Hauser, Német olvasókönyv és nyelv- gyakorló I. rész. 7. kiadás	128899/1910
Dr. Schack-Hauser, Német nyelvtan. 3. kiadás	2390/1907
Latzkó-Honti, Francia nyelvtan és ker. levelező. I. r.	132680/1908
Kirchner-Pataki, Földrajz. I. rész. 3. kiadás	47776/1912
Kerekes Gy., Történelem. I. rész. 6. kiadás	129543/1911
Dr. Beke M., Algebra. 6. kiadás	89105/1908
Lengyel S., Geometria	2138/1899
Csizmadia-Képegy, Fizika	35869/1908
Bogyó-Havas, Keresked. számtan. I. rész. 5. kiadás	11375/1912
Trautmann H., Kereskedelmi isme. 4. kiadás.	124771/1909
Vajda P., Mintalapok, magyar és német.	
Kozma B., Gyorsírás. 3. kiadás	109153/1911

KÖZÉPSŐ OSZTÁLY.

Dr. Koltai-Zilahi, Költői írásművek. 4. kiadás	31968/1912
Dr. Schack-Jónás, Keresked. levelező. II. r. 2. kiad.	4794/1904
Dr. Schack-Hauser, Német olvasókönyv és gyakorló. II. rész. 6. kiadás.	129533/1911
Dr. Schack-Hauser, Német nyelvtan. 3. kiadás	2390/1907
Bartos-Chovancsák, Francia nyelvgyakorló és olvasó- könyv. II. rész. 8. kiadás	1912/1901
Latzkó-Honti, Francia nyelv és keresk. levelező. I. r.	132682/1908
Kovács S. J., Francia kereskedelmi levelező. 2. kiad.	15451/1909
Kirchner-Pataki, Földrajz. II. rész	88636/1910
Kerekes Gy., Történelem. II. r. 6. kiadás.	129543/1911
Dr. Beke M., Algebra	89105/1908

	Az engedély. sz.
Lengyel S., Geometria	2138/1899
Bogyó-Havas, Kereskedelmi számtan, II.—III. rész. 5. kiadás.	11375/1912
Schrön-Stoczek, Logarithmusi táblák.	
Bún Samu, Az egyszerű és kettős könyvvitel tan- könyve. 3. kiadás.	20022/1894
Matavovszky K., Vegytan és áruisme	2409/1897
Dr. Pisztóry M., Nemzetgazdaságtan. 2. kiadás	5380/1897
Dr. Hermann S., Kereskedelmi és váltójog	46837/1891

FELSŐ OSZTÁLY.

Dr. Koltai-Sassi-Mészáros, Irodalomtörténet. 2. kiad.	98094/1908
Dr. Schack-Jónás, Kereskedelmi levelező. III. rész. 2. kiadás.	2769/1905
Dr. Schack-Hauser, Német olvasókönyv és nyelv- gyakorló. III. rész. 4. kiadás	128848/1910
Dr. Schack-Hauser, Német nyelvtan. 3. kiadás	2390/1907
Bartos-Chovancsák, Francia nyelvgyakorló és olvasó- könyv. II. rész. 8. kiadás	1012/1901
Kovács S. János, Francia levelezés. 2. kiadás	95336/1907
Kirchner-Pataki, Földrajz. III. rész. 2. kiadás	66753/1906
Kerekes Gy., Történelem. III. rész. 3. kiadás	98205/1908
Bogyó-Havas, Kereskedelmi számtan II -III. r. 4. kiad.	69978/1908
" " Táblák a politikai számtanhoz	3128/1898
" " Politikai számtan. 3. kiadás	16651/1908
Schrön-Stoczek, Logarithmusi táblák.	
Bún Samu, Az egyszerű és kettős könyvvitel tan- könyve. 3. kiadás	20022/1894
Dr. Hermann S., Kereskedelmi és váltójog	46837/1891
Dr. Pisztóry M., Nemzetgazdaságtan	5380/1897
Matavovszky, Vegytan és áruisme	2407/1897

VIII.

Kivonat a Nagykanizsai Felső Kereskedelmi Iskola szervezeti szabályzatából.

Az intézet címe, célja, tanterve.

1. §. Az intézet címe: Nagykanizsai Felső Kereskedelmi Iskola.

2. §. Célja és rendeltetése, hogy ne csak a szűkebb lokális körre szorítkozva, hanem országos jelentőségre törekedve, hazafias és erkölcsös szellemben oly ifjakat neveljen a magyar kereskedelemnek, kik majdan mint kereskedelmi tisztviselők és mint önálló kereskedők úgy általánosan, mint szakműveltségük, valamint gyakorlati képzettségük szempontjából a kor magas fokú igényeinek megfeleljenek.

Feladata továbbá az intézetnek, hogy általános műveltség mellett a kereskedelmi ismeretek és képességek elsajátítását lehetővé tegye olyan ifjaknak is, kik nem a kereskedői, hanem mezőgazdasági vagy iparos, vagy a kereskedelmi tudományokban jártasságot feltételező más pályára készülnek és a kor gazdasági irányában megfelelően, a kereskedelmi szellemben műveltetni s a kereskedelmi tudományokban képeztetni óhajtanak.

3. §. A belső szervezetet illetőleg az intézet minden tekintetben azon alapon áll, mely a három évfolyammal (alsó, középső és felső osztálylyal) bíró felső kereskedelmi iskolák számára a nagym. vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszteriumnak 1895. évi augusztus hó 20-án 44,001. szám alatt kelt rendeletével részletesen kijelöltetett.

4. §. Az idézett szervezeti rendeletben körülírt tantervet, valamint e tantervnek nevezett miniszterium által később netán elrendelendő módosítását az intézet magára nézve kötelezőnek ismeri. Attól akár kötelezőkül tekintendő tantárgyakra nézve, akár a tananyag részletes felosztását illetőleg, az intézet felső helyen kieszközlendő engedély alapján csak annyiban fog eltérni, amennyiben azt fontos helyi, vagy más figyelmet érdemlő körülmények, multhatatlanul szükségessé teszik.

Semmi esetre sem engedtetik meg eltérés a hivatalos alaptervtől oly irányban, hogy akár a feldolgozandó tananyag mennyisége és foka, akár az abban kötelezőknek nyilvánított tantárgyak száma leszállíttassék.

5. §. Szervezete és tanterve alapján az intézet által érettségi bizonyítvánnyal elbocsátott ifjak a szorosabb értelemben vett kereskedői pályán kívül a tisztviselők minősítéséről szóló 1883. évi I. t.-c. értelmében több rendbeli közhivatal elnyerésére, továbbá gazdasági intézetek s a műegyetem megfelelő collégiumának látogatására is minősítve vannak és végül amennyiben az intézetbe lépésük előtt 4 közép- vagy polgári iskolai osztályt jó sikerrel végeztek, jogosítvák, hogy hadkötelezettségöknek mint egyévi önkéntesek feleljenek meg.

Fentartás, felügyelet.

6. §. A Nagykanizsai Felső Kereskedelmi Iskola fentartója a nagykanizsai izr. hitközség.

7. §. Az intézet feletti felügyeletet a nm. vallás és közoktatásügyi, valamint a nm. kereskedelmi és közlekedésügyi miniszteriumok e végből kirendelt közegeik által gyakorolják.

A szűkebb felügyelet gyakorlása az intézetet fentartó nagykanizsai izr. hitközség előjárósága kebeléből választott iskolaszékre van bízva.

A tanulók.

20. §. Tanulókul felvétetnek az első (alsó) osztályba:

a) oly tanulók, kik a gymnasium-, reál- vagy polgári iskola 4-ik osztályát legalább elégséges sikerrel bevégezték és ezt bizonyítvánnyal igazolják.

b) a 2. és 3. (középső és felső) osztályba csak oly tanuló vétetik fel, ki az előző osztályt ugyanezen vagy vele egyenlő fokú szakiskolát legalább is elégséges sikerrel bevégezte.

E szabály alúl eltérés csak a nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumnál kieszközölt engedély alapján engedhető meg.

21. §. A rendes tanuló osztálya összes kötelező tárgyait köteles hallgatni, hasonlókép tartozik eljárni ama nem kötelező tantárgyak óráira, melyek hallgatására az év elején önkényt jelentkezett.

Tanév, vizsgálatok.

22. §. A tanév szeptember 1-én kezdődik és tart június hó végeig. A tanulók szabályszerű felvétele szeptember 1—3 közt történik. Az ezen időn túl jelentkezők felvételére nézve szintén a 3. §-ban említett miniszteri rendelet irányadó.

23. §. Január 31-én a tanulóknak előmenetelüket és erkölcsi viseletüket kimutató értesítők adatnak ki, melyek a szülőknek vagy gyámoknak bemutatandók és ezeknek sajátkezű aláírásával ellátva, az új szorgalomszak első hetében az osztályfőnöknek visszaadandók.

24. §. A tanév végén tartandó vizsgálatok nyilvánosak. A felső osztályt bevégzett növendékek a kormány küldöttjei jelenlétében érettségi vizsgálatot tesznek, mely után előmenetelük szerint „jelesen felelt meg“, „jól megfelelt“, vagy „nem felelt meg“ osztályzatú bizonyítványt kapnak.

25. §. Az érettségi vizsgálat szó- és írásbeli. Az intézet igazgatója a közoktatásügyi miniszternél legalább egy hóval a vizsgálat előtt felterjeszti az írásbeli vizsgálat számára az illető tanárok által kitűzendő feladványokat.

IX.

Fegyelmi szabályok.**a Nagykanizsai Felső Kereskedelmi Iskola tanulói számára.****I. A tanulók kötelességei általában.**

1. §. Minden tanuló köteles erkölcsös életével, illendő magaviseletével és szorgalmával úgy saját, mint az intézet becsületét megóvni. Kerülnie kell tehát mindent, mi az erkölcstelenség, neveletlenség, vagy durvaság bélyegét sütné ellemére a házi és iskolai, valamint a társadalmi életben egyaránt. Az erkölcsös élethez a vallás buzgó gyakorlata is tartozik.

2. §. Társai iránt minden tanuló barátságos, békés indulatú, előzékeny és minden tekintetben türelmes legyen s iparkodjék minden olyast kerülni, mi az egyetértést megzavarhatná. Ha a tanuló bármely módon sértve vagy károsítva érezné magát társai által, osztálya főnökéhez forduljon; magának elégtételt vennie nem szabad.

3. §. Oly egyénnel, kiknek társasága a tanuló becsületére vagy erkölcsére káros vagy épen veszedelmes befolyást gyakorolhatna, tilos érintkeznie. Tilos tehát a társalgás az elbocsátott vagy kizárt tanulókkal is.

4. §. A legszigorúbb büntetésre méltó az a tanuló, ki vétkes gondolkodásmóda és érzületének nyilvánítása által társai erkölcsét rontja, vagy ezeket erkölcstelen cselekvésre, hazugságra, engedetlenségre csábítja.

5. §. A cél, mely a felső kereskedelmi iskola tanulói elé van tűzve, csak kitartó, megfeszített szorgalommal érhető el. A tanuló szorgalma ne csak külső legyen, s ne szorítkozzék csupán feladatai teljesítésére, hanem mélyebb kötelességérzetből eredjen s az idő s a művelődésére nyújtott eszközök lelkiismeretes felhasználásában nyilvánuljon.

6. §. Az illem és tisztesség iránti érzék minden tanulóban feltételeztetik. A társaival és más személyekkel való érintkezésben törekedjék a tanuló szerény, illendő magaviseletre, s használjon művelt emberhez méltó beszédmódot. Öltözete s egész viselete legyen egyszerű és tiszta.

7. §. A tanuló az igazgatónak s az intézet minden tanárának úgy az iskolában, mint azon kívül, engedelmességgel és tisztelettel tartozik. Midőn a tanár a terembe lép, úgyszintén, midőn távozik, valamennyi tanulónak fel kell állania.

Kötelesek a tanulók az iskolaszolga irányában is illendően viselni magukat, s ha az tisztét teljesíti, kötelesek neki engedelmeskedni.

8. §. Elváratik a tanulóktól, hogy mindenki, de különösen a helybeli tanintézetek tanárai és tanulói, hatósági és egyéb, az értelmi osztályhoz tartozó személyek iránt kellő tisztelettel és udvariassággal viselkedjenek.

9. §. A tanulók az iskolán kívül is alá vannak vetve az iskolai fegyelmi hatóságának, melyet az igazgató a tanári karral együtt gyakorol.

II. A tanulók kötelességei az iskola iránt.

10. §. Minden tanuló köteles az előadásokat pontosan látogatni, a szükséges iskolai könyveket és szereket magával hozni. Oda nem tartozó dolgok, amennyiben az azokkal való foglalkozás a tanulók figyelmét az előadástól elvonná, elkoboztatnak. Tartoznak egyszersmind a tanulók iskolai szereiket, könyveiket, füzeteket rendben és tisztán tartani.

11. §. Előre látható akadályoztatás esetében az engedély a távolmaradásra egy órára az illető tanártól, egy napra az osztályfőttől, hosszabb időre az igazgatótól kérendő, az ok a szülők, vagy azok helyettesei által írásban, vagy szóval előadatván.

12. §. A tanórák elmulasztása csak betegséggel és pedig csupán csak az orvosoknak, a szülőknek, vagy azok helyettesei bizonyítványa alapján menthető ki. Mikor a tanuló újra iskolába jő, köteles a mulasztás okát az osztályfőnél hiteles bizonyítvánnyal igazolni. Ha a tanuló előzetes bejelentés és engedély nélkül egy hétig kimarad, az iskolából kilépettnek tekinthető, s a névsorból kitörölhető. Az órák látogatását illető kötelezettség kiterjed a nem kötelezett tantárgyakra is, melyek látogatására a tanuló az év elején jelentkezett. Az ilyen tanfolyamból való kilépés az igazgató és a szaktanár beleegyezése nélkül tilos.

13. §. Ha a tanuló valamely ragályos bajban: valóságos himlő, bárányhimlő, vörheny, kanyaró, diphteritis, szamarhurut, egyiptomi szembaj, szenvedett volna, felgyógyulása után az iskolába csakis akkor léphet be ismét, ha teljes felgyógyulását és ragálymentességét kezelő orvosa által kiállított bizonyítvánnyal az igazgatónál igazolja. A szülők és helyetteseik kötelesek a tanulót az iskolától távol tartani, ha az odahaza ragályos betegségben levőkkel érintkezett. Ily esetben is a tanuló csak a fentebb említett orvosi bizonyítvány bemutatása mellett jöhet ismét az iskolába.

14. §. A szülőknek vagy helyetteseiknek egyszerűen névjegyre írott közlései nem fogadtatnak el.

15. §. A felügyelet gyakorolhatása végett tartoznak a tanulók lakásukat, annak változtatását, s azt az egyént, akinek gondviselése alatt állnak, az igazgatónak és az osztályfőnöknek bejelenteni.

16. §. Az iskolai év elején az osztályfő minden tanulónak kijelöli helyét az osztályteremben, figyelemmel a tanuló látó és hallóképességére és esetleg más alapos óhajtására. Helyet változtatni vagy cserélni, csak az osztályfő engedelmével szabad.

17. §. A tanóra kezdetét jelző csengetés után minden tanuló tartozik a terembe menni, helyét csendben elfoglalni és a tanár belépését kellő magatartással bevárni. Előadás alatt csend és figyelem követeltetik: mindennemű zavarás, ideértve a kijárást is, tiltva van. Szellemileg minden tanuló együtt dolgozzék a kikérdésnél, felelni azonban csak a kérdezettnek szabad; a sűgás vagy beleszólás szigorúan tiltva van. A dolgozatokat minden tanuló önállóan készítse el; feladatot mástól leírni s általában bárminemű csempészetet elkövetni tilos.

18. §. Az egyes tanórák közti időben meg van engedve az illedelmes társalgás és mozgás; ellenben a futkározás és zajongás a legszigorúbban tiltva van. Az osztályban lévő tanulók mindenkor helyeiken tartoznak maradni, az iskolatábla befirkálása, előadáson kívül a dobogóra lépni szigorúan tiltatik.

19. §. Szintén tiltva van az intézet helyiségei előtt való álldogálás is. Óráközben az intézetből a tanulóknak csak az osztályfő engedelmével szabad távozni.

20. §. A dohányzás szigorúan tiltva van.

21. §. Az intézeti épületnek és minden tartozékának tisztaságára a tanuló is köteles ügyelni. A falak, padok és egyéb bútorok megrongálása, befirkálása fegyelmi kihágásnak és egyszerű smind kártételnek tekintetik. Mindennemű kár, melyet a tanulók az iskolai szerekben vagy egyéb tárgyakban tesznek, az illetők által és ha ki nem tudódnának, az egész osztály által megtérítendő. Ha a kártevés rosszakaratból vagy pajkosságból történt, a vétkes fegyelmi büntetés alá esik.

22. §. Egyleteket művelődés céljából alapíthatnak a tanulók az igazgatóság engedélyével; az iskolán kívül álló társulatoknak azonban tagjai nem lehetnek. Színház és nyilvános mulatságok látogatására minden egyes alkalommal az osztályfőtől kell engedélyt kérni.

23. §. Könyvek vagy más tárgyak elárúsítása, cserélés, a szülők vagy helyetteseik engedelmével nélkül tilos; éppen úgy tiltatik az adósságcsinálás. Pénzt gyűjteni az intézet növendékei között bárminemű célra csak az igazgató engedelmével szabad.

III. Fegyelmi büntetések.

24. §. Az előző pontok tiltó szabályai ellen elkövetett tények büntetés alá esnek. Az iskolán kívüli viselkedés hasonlóképpen

a fegyelmi törvények alá tartozik; e szerint minden az iskola célával és méltóságával ellenkező cselekmény, pl. kávéházak, korcsmák és más nyilvános helyek látogatása szigorúan fenyítettik.

25. §. A fegyelmi szabályok áthágására mérendő büntetések fokozat szerint a következők: a) megintés, illetőleg megdorgálás az illető tanár által; b) a tanulók elkülönített helyre való ültetése, illetőleg kiállítás; c) nyilvános megfeddés az osztályfő által; d) élesebb feddés az igazgató által; e) a tanulónak a tanári szék elé idézése s a kizárással való fenyegetés; f) kizárás az intézetből, melyről az iskolaszék és a nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium értesítenek.

Ezeken kívül alkalmazható a körülményekhez képest egyéb büntetés is, úgymint az iskolában való marasztalás, mely felügyelet alatt végzendő komoly szellemi munkával köttetik össze, továbbá házi fogság alá helyezés, melynek kiállta a szülő vagy gazda bizonyítványa által igazolandó.

26. §. A harmadfoku büntetésről már a szülő vagy helyetese értesítést nyer.

Tandíjmentes tanulók, kik erkölcsi viseletből kevésbé szabályszerű érdemjegyet kapnak, vagy hanyagságuk által ki nem elégitő tanulmányi előmenetelt tanúsítanak, elvesztik a tandíjmentességet.

IV. Befejező megjegyzések.

27. §. Ezen törvénynek az intézet minden növendéke alá van vetve, s alóluk senki, még a szülők sem menthetik fel őket.

28. §. Ugyancsak e törvények kötelező erejével bir minden olyan szabály és utasítás, melyet az igazgatóság, a tanári karral s az iskolaszékkel egyetértve, esetleg később ki fog hirdetni.

29. §. A fegyelmi szabályok ezen szövege 2 példányban minden tanulónak kiadatik, melyek egyike a szülők által aláírandó és azután az osztályfőnek bemutatandó. A tanév kezdetén a fegyelmi szabályok a tanulók előtt felolvastatnak, s azok nem ismerése mentő ürügyel el nem fogadtatik.

X.

Jelentés

a Nagykanizsai Felső Kereskedelmi Iskola „Deák Ferenc“
körének 1911—12. évi működéséről.

Önképzőkörünk az idén érte meg fennállásának 19-ik évfordulóját. E hosszú idő alatt működésének célja mindig az volt, hogy azt az egyoldalú műveltséget, amelyben — mint a legtöbb szakiskolánkban — a növendékek részesülnek, általánosabbá tegye. E cél a mindinkább terjedő ellenkező felfogás ellenére is, még mindig aktuális. Manapság ugyanis az a nézet uralkodik, hogy az ilyen ifjúsági egyesületeket meg kell szüntetni, mert — tekintettel a tanulók különben is nagy elfoglaltságára — fölöslegesek. Bármilyen okokat is hoznak fel e javaslat indoklására, annyi bizonyos, hogy nem árt, ha van szakiskolánkban egy ilyen nemü egyesület. De ideje volna már egyszer szakítani az elmult hagyománnyal, hogy a Kör vezetője csak a magyar irodalom tanára lehet. Más iskolákban több Kör áll fenn, s a modern nyelvek tanárának is van helye a vezetésben, sőt a szoros értelemben vett szaktanárok is találhatnak működési kört. Az ilyen egyesületek célja nem lehet kizárólag a szépirodalom ápolása, mert ettől messze esik a felső kereskedelmi iskolai tanulók 90%-ának műveltsége. Lehet valaki akármilyen szorgalmas a kereskedelmi iskolában, szépirodalmi művek írásához ez még nagyon kevés, oda rátermettség kell, ez pedig némely évben egyáltalában nem fordul elő.

Az alakuló gyűlést Domány Ármin vezető tanár elnöklése alatt október 4-én tartottuk. Az alapszabályoknak a választásokra vonatkozó részeinek felolvasása után, a tisztikar megválasztása következett. Elnök lett: Bognár Gyula f. o. t., alelnök: Herzfeld Árpád k. o. t., titkár: Biró Ferenc f. o. t., altitkár: Halász Andor k. o. t., főkönyvtáros: Vámosi Tivadar f. o. t., könyvtárosok: Hacker Leo, Práger Árpád f. o. t., Kaufmann Hugó és Spiegler Miklós k. o. t.

A Kör működése nagyon silány volt. Az alapszabályok értelmében kéthetenként kellett volna gyűlést tartanunk, de az év folyamán csak hatot tarthattunk. Azért az Önképzőkör inkább

az iskolai ünnepek rendezésére szorított. Tartottunk öt diszgyűlést, és pedig: november 6-án a 13 aradi vértanú emlékére, november 19-én néhai Erzsébet királyné emlékezetére, márc. 15-én a márciusi napok megünneplése végett, április 11-én és a koronázási ünnep évfordulóján június 8-án, mikor is az Önképzőkört ünnepség keretében zártuk be. Ez ünnepség műsorának első pontja a Hymnusz éneklése volt; majd Vörösmarty Mihály „Királyhymnusz“ című költeményét szavalta Róna Ferenc a. o. t. Azután a „Tartsd meg Isten a királyt“ című énekszám. Az ünnepi beszédet Balog D. tanár ur tartotta, ezután ismét egy szavaltat és befejezésül a „Szózat“ éneklése. A könyvtár vétel útján oly sok művel szaporodott ez évben, hogy ezek ára a Kör pénztárát teljesen kimerítette s így a minden évben szokásos pályadíjak kitüzése elmaradt.

A nagymértékű hanyatlás, mely a Körnek ez évi működésében mutatkozik, csakis a tagok hanyagságának tulajdonítható.

Csodálatos, hogy mennyire kihalt a szépérvék, a jó és nemes iránt való előszeretet az ifjúságból. Ez magyarázza meg az idén tartott gyűlések csekély számát és kis eredményét.

Dr. Ollop Mór ez évben is egy 10 koronás aranyat adott át a Kör vezetőjének, egy a történelemben kiváló előmenetelű tanuló megjutalmazására. A díjat Bognár Gyula f. o. t. kapta.

Fogadja a nemes adakozó ezúton is hálás köszönetünket áldozatkészségéért.

Amidőn jelentésünk végére érünk, figyelmeztetjük az egyesület tagjait, hogy viseljék szívükön az Önképzőkör sorsát. — Becsüljék meg és tartsák fenn meleg szeretettel ezt az intézményt, melyet 19 évi sikeres működése után a megszűnés veszélye fenyeget. Tőlük függ a Kör továbbra való fennállása, mely ha nagyjelentőségű eredményeket nem is produkálhat, de tagjainak mindenkor alkalmat nyújt az önképzésre, ami nem csekély fontosságú dolog. Ama reményben, hogy a Kör még számos évet megér s nagyobb sikerrel működik, bezárjuk jelentésünket.

Az Önképzőkör vezetősége.

XI.

Magánvizsgálati szabályzat.

A nm. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1903. évi 3640. sz. rendelete a felső kereskedelmi iskolai magánvizsgálatok szabályozása tárgyában:

A felső kereskedelmi iskolák főigazgatójának.

A felső kereskedelmi iskolai magánvizsgálatok eddigi rendszerének szigorúbb és helyesebb irányú szabályozása céljából az 1895. évi augusztus 20-án 4401. sz. a. kelt rendelettel a felső kereskedelmi iskolák számára kiadott szervezetnek a magánvizsgálatokra vonatkozó 64. és 65. §§-ait, valamint az e tárgyban kibocsátott rendeleteket ezennel hatályon kívül helyezve, a jelzett szakaszok helyébe a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ural egyetértően a következőket rendelem el:

64. §. Magánvizsgálatra bocsáthatók a felső kereskedelmi iskola alsó osztályának tárgyaiból oly egyének, a kik a polgári vagy középiskola negyedik osztályát (a latin nyelvtől eltekintve) sikerrel végezték, 17-ik életévüket betöltötték s hitelesen bizonyítják, hogy a gyakorlati életben működnek; a középső és felső osztály tárgyaiból magánvizsgálatra, illetőleg az utóbbit követő érettségi vizsgálatra, azok bocsáthatók, akik az alsó, illetőleg középső osztályt akár nyilvánosan, akár magánúton elvégezték, 18, illetőleg 19 évesek s a gyakorlati életben működnek.

Az egyes osztályok vizsgálatai rendszerint egyévi időközökben engedélyeztetnek. Felső kereskedelmi iskolából kimaradt tanulók kimaradásuk esztendejében még akkor sem kaphatnak magánvizsgálatra engedélyt, ha különben a fenti föltételeknek megfelelnek.

A magánvizsgálati engedélyért folyamodók szabályszerűen bélyegelt s a főigazgatóhoz címzett kérvényeiket minden év szeptember havában azon felső kereskedelmi iskola igazgatójánál nyújtsák be, a mely iskola állandó lakóhelyükön, vagy ahhoz legközelebb van. A kérvényhez születési, iskolai, erkölcsi és oly hatósági bizonyítványt kell mellékelni, mely a folyamadó iskolai tanulmányai óta eltöltött foglalkozását is hitelesen bizonyítja.

A kereskedelmi iskola igazgatója a beérkezett kérvényeket a tanári kar véleményes jelentésével együttesen **október hó első felében** terjeszti föl a főigazgatóhoz.

Ugyancsak a kérvény benyújtásakor lefizetendő a beirási és az évi tandíj, mely díjak azonban kedvezőtlen elintézés esetén a folyamodónak visszaadtnak.

A beirási és tandíjak fizetése alól senki sem menthető fel. A magánvizsgálati engedélyt nyert egyének az előadást nem látogathatják.

A magánvizsgálatok mindenkor a főigazgató vagy megbízottja elnöklete alatt tartatnak június havában, illetőleg a felső osztálybeli magánvizsgálatok az érettségi írásbeli vizsgálatok előtt.

Az elnök állapítja meg a vizsgálat napját is. A vizsgáló bizottság tagjai a főigazgató (vagy megbízottja), az iskola igazgatója és azon osztály tanárai, a melyből a jelölt magánvizsgálatot tesz.

A jelölttől a vizsgálat megkezdése előtt megkövetelendő személyazonosságának igazolása. A vizsgálat kiterjed az illető osztály minden rendes tantárgyára, írásbeli és szóbeli s akként tartandó meg, hogy a jelöltnek az osztály összes tanítási anyagában való jártassága kitűnék. A dolgozatok külső alakja úgy bírálendő el, mint a rendes tanulóknál.

A bizonyítványt, — amelyen feltüntetendő a vizsgálati engedély száma és kelte, s hogy magánvizsgálat alapján állítatott ki, — nemkülönben a vizsgálat lefolyásáról felvett jegyzőkönyvet a vizsgáló bizottság elnöke, az igazgató s az illető osztályfő írják alá. Amennyiben a főigazgató nem maga elnökölt, a jegyzőkönyv hozzá felterjesztendő.

Szeptemberben tartandó **pótló vizsgálatokra**, kellően indokolt esetekben, a magánvizsgázóknak is, akik a tanévvégi magánvizsgálaton igazolt betegség vagy súlyos ok miatt nem vehettek részt, a tanári kar adhat engedélyt. Ha az illető szeptemberben sem jelentkezik, vizsgálati engedélye további érvényét elveszti összes lefizetett díjaival együtt.

Vizsgálatok összevonása nem engedhető meg. Kivételes esetekben azonban és ha a jelölt előzetes vizsgálatát legalább is jó eredménnyel tette le, a következő osztályból főigazgatói engedéllyel már félév múlva jelentkezhetik vizsgálatra.

Különbözeti magánvizsgálat engedélyezését kérhetik azok a gyakorlati életben működő ifjak, akik a középiskola nyolcadik osztályának sikeres bevégzését igazolják, vagy érettségi vizsgálatot megfelelő sikerrel tettek.

Folyamodni olyan módzatok mellett lehet, mint a rendes magánvizsgálatért. Az első esetben az írásbeli és szóbeli különbözeti vizsgálat kiterjed a felső kereskedelmi iskola különbözeti tárgyainak mind a három évi tanítási anyagára, a mit a rendes érettségi vizsgálat követ: a középiskolai érettségi bizonyítvány alapján pedig a jelöltnek írásbeli és szóbeli érettségi vizsgálatot

kell tennie a felső kereskedelmi iskola. különbözeti tárgyaiból. A többi tárgy osztályzatai a középiskolai bizonyítványból veendők át.

65. §. A magánvizsgálati díj mind a három osztályra nézve 80—80 korona, melyből minden vizsgázó tanárt tantárgyankint egy rész, az igazgatót, mint ilyent még egy rész illet meg.

A vizsgálatnak a jelölt részéről komoly ok nélkül való megszakítása a vizsgálati díj elvesztését vonja maga után. A tandíj és beírási díj minden osztálymagánvizsgálat után, valamint a magánvizsgálat ismétlése esetén is fizetendő.

A különbözeti vizsgálatoknál tandíj nem hanem 120 korona vizsgálati díj, illetőleg az érettségi vizsgálatért az érettségi vizsgálati szabályszerű díj fizetendő. E vizsgálati díjkból is az igazgató, amennyiben a vizsgáló és a vizsgáló tanárok tantárgyankint egyenlő jutalékban részesülnek; ezentúl az igazgatót még egy rész illeti meg.

Ezen új szakaszokban megállapított szabályok 1903 év szeptember havától kezdve kötelezők.

A már tárgyalás alatt levő magánvizsgálatok ügye az eddigi szabály szerint nyerhet elintézését, valamint a már engedélyezett magánvizsgálatok is ez eddigi eljárásnak megfelelően tartandók meg.

Minderről Nagyságodat tudomás és a további eljárás végett azzal a felhívással értesítem, hogy a magánvizsgálatok új szabályzatának megfelelő végrehajtásáról és szigorú ellenőrzéséről gondoskodjék.

XII.

Felső kereskedelmi iskolai tanulók állami támogatása ösztöndíjakkal.

2172. sz./1912.

A nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter úr a felső keresk. iskoláknak és tanulóinak a szakismeretek s általában a gyakorlati műveltség terjesztésére irányuló közérdekű feladatát az által is kívánja előmozdítani, hogy a felső keresk. iskolák szegénysorsu tanulói tanulmányaik befejezése céljából állami támogatást nyerhessenek. E célból **az 1912/13. tanévre** felső kereskedelmi iskolák tanulói közül egy tanulónak egy 400 koronás, négy tanulónak egyenkint 300 koronás és négy tanulónak 200 koronás ösztöndíjakat fog adományozni.

Ez ösztöndíjakra a felső keresk. iskolák bármely osztályába szabályszerűen felvett szegénysorsu, de kiváló előmenetelű rendes tanulók tarthatnak igényt, akik közép- vagy polgári iskolai tanulmányaikat is jeles, esetleg legalább jó eredménnyel végezték s akik gyakorlati kereskedelmi pályára készülnek, vagy kereskedelmi irányu főiskolákban kívánják tanulmányaikat folytatni. Az ösztöndíjakért a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címzett folyamodványok a fentebbi feltételeket igazoló mellékletekkel ellátva hivatalomhoz **október hó 15. ig** nyújtandók be a tanári kar véleményével együtt.

A nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter **ezen-
tul is tanévenként** legalább kétezerhatszáz koronára terjedő ösztöndíj összeget fog engedélyezni felső keresk. iskolai tanulók részére 200—800 koronás ösztöndíjak alakjában.

Még a folyó tanévben a nm. vallás- és közokt. m. kir. Miniszter ezenfelül összesen (1300), azaz egyezerháromszáz koronát óhajt szétosztani 200—300 koronás ösztöndíjaként olyan hat szegénysorsu tanuló között, akik **állami** felső keresk. iskolákban folyó évi junius havában jeles vagy jó általános eredménnyel **végzik érettségi vizsgáataikat**, s akik nem folytatják főiskolákon tanulmányaikat, hanem közvetlenül kereskedelmi vagy hasonló gyakorlati jellegű életpályára lépnek.

Az ezen kivételesen csakis a folyó tanévre adományozható ösztöndíjakért folyamodók kérvényeit minősítésük igazolása

mellett az iskolák igazgatói legkésőbb **folyó évi július hó 4-ig terjesszék fel hivatalom útján.**

Az ösztöndíjban részesülők félévi és tanévvégi bizonyítványai mindenkor felterjesztendőek.

Az ösztöndíjas tanulók előmenetelének ellenőrzésére nézve az állami felső kereskedelmi iskolákban tandíjkezdvezményt élvezők szabályai követendőek.

Erről a t. Igazgatóságot avval értesitem, hogy a fentieket a tanuló-ifjúsággal azonnal közölni és egyuttal arról is gondoskodni sziveskedjék, hogy ezek az intézkedések az Igazgatóság vezetése alatt álló iskola folyó tanévi értesítőjében is megfelelően közzététessenek.

Budapesten, 1912. június 10.

Dr. Schack Béla
főigazgató.

Valamennyi felső kereskedelmi iskola t. igazgatójának.

XIII.

A tanulmányi kirándulási alap záró- számadása.

Egyenleg az 1910 – 11-iki tanévről	K	77.48
Kamat	„	2.53
	K	80.01

mely összeg a Nagykanizsai Takarékpénztárnál gyümölcsözően el van helyezve.

Nagykanizsa, 1912. június 12.

Balog Dávid s. k. Bún Samu s. k. Dr. Villányi Henrik s. k.
igazgató.

XIV. Az ifj. segítő-egyesület 1911—12.

TARTOZIK

a) Pénztár-

	Korona	
Egyenleg az 1910—1. tanév végén	4800	85
Mautner Henrik, Győr adománya K 140.— a Villányi alapra és kamat K 1.22	141	22
1901-ben érettségizettek adománya a Villányi és Bún alapra	100	—
1911-ben érettségizettek adománya	50	—
1910—11-ben beszedett könyvbekötések	1	80
55 tanuló tagsági díja	110	—
Az ifj. hangverseny tiszta jövedelme	1043	04
Festl A. és Kaufmann J. urak Alsó-Domboru, adománya	10	—
1902-ben érettségizettek adománya*	100	—
A Nagykanizsai Segélyegylet adománya	100	—
Kamat	203	16
	<u>6660</u>	<u>07</u>

A fent kimutatott pénztárkészlet gyümölcsözően el van helyezve:

Az izr. hitközségnél	K	2465.74
A Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál	„	3361.01
A Nagykanizsai Takarékpénztárnál	„	442.59
	<u>K</u>	<u>6269.34</u>

b) Vagyonkimutatás:

Készpénzbetétek	K	6269.34
Tankönyvek értéke 1910—11. év végén		844.15
Újabb beszerzések		214.33
	<u>K</u>	<u>1058.48</u>
10% leírás „	„	105.85
	„	952.63
	<u>K</u>	<u>7221.97</u>

* A tízéves találkózón résztvettek: Barna Gyula, Breuer Zoltán, Büchler Mór, Gáspár Béla, Günsberger László, Kohn Samu, Lewin Samu, Scherz Lajos, Schwarz Károly, Weisz Hugó.

évi pénztár- és vagyonkimutatása.

kimutatás.

KÖVETEL

	Korona	
Ujonnal beszerzett könyvek s bekötések	214	33
Nyomtatványok és póstadijak	4	24
Készpénzsegélyek	125	—
Osztóndijak	47	16
Egvenleg	6269	34
	6660	07

Nagykanizsa, 1912. június 12.

Elck Mór s. k.
ellenőr.

Bún Samu s. k.
igazgató, elnök.

Domány Ármin s. k.
pénztáros.

XV.

A tanulók névsora, születési helye és ideje.

Alsó osztály.

Osztályfő: Dr. VILLÁNYI HENRIK.

- Abonyi Sándor, Budapest, 1895. december 14.
 Bajkor Roland, Nagykanizsa, 1896. július 15.
 Baumgarten Sándor, Budapest, 1897. január 12.
 Bednazsek István, Nagykanizsa, 1897. szeptember 7.
 5 Berger Lipót, Belisce (Verőcemege, Slav.), 1896. szeptemb. 28.
 Bogenrieder József, Nagykanizsa, 1897. január 4.
 Bohenszky Adolf, Veliki-Denci (Horv.-ország, Belovármegye),
 1895. szeptember 20.
 Breiner József, Zákány (Somogy megye), 1896. június 29.
 Fáy Árpád, Zákány (Somogy megye), 1893. július 29.
 10 Fehér Márk, Jesztreb (Sáros megye), 1897. május 23.
 Fehér Sándor, Szigetvár (Somogy megye), 1897. április 22.
 Friedfeld István, Légrád (Zalamegye), 1895. június 14.
 Gógi István, Nagykanizsa, 1894. szeptember 2.
 Grünfeld Árpád, Nagykanizsa, 1896. április 30.
 15 Guttentag Ernő, Nagykanizsa, 1896. november 3.
 Heine Roland, Gelse (Zalamegye), 1894. május 27.
 Hirschsohn Ignác, Alsódomboru (Zalamegye), 1897. május 7.
 Holczer László, Orosztony (Zalamegye), 1897. augusztus 13.
 Horváth Károly Csáktornya (Zalamegye), 1896. október 14.
 20 Josifovics Sándor, Nagykanizsa, 1896. szeptember 1.
 Kisfaludy Zoltán, Hódosa (Zalamegye), 1895. november 15.
 Kocsiás János, Nagykanizsa, 1892. május 7.
 Kramer Endre, Nagybjom (Somogy megye), 1895. július 26.
 Láng Lajos, Nagykanizsa, 1895. augusztus 19.
 25 Löbl Jenő, Marcali (Somogy megye), 1896. október 29.
 Ludvik János, Nagykanizsa, 1895. március 22.
 Mayer Károly, Nagykanizsa, 1895. június 7.
 Paár Oszkár, Barcs (Somogy megye) 1896. május 24.
 Palkovics György, Nagykanizsa, 1896. április 6.

- 30 Péter Jenő, Nagykanizsa, 1897. június 3.
 Pirity Sándor, Nagykanizsa, 1897. január 10.
 Poppel Ferenc, Hosszúfalú (Zalamegye), 1895. augusztus 27.
 Róna Ferenc, Nagykanizsa, 1897. május 2.
 Rosenberg Sándor, Nagykanizsa, 1895. december 30.
- 35 Salgó Károly, Sárvár (Vasmegye), 1897. december 6.
 Scheer Imre, Baja (Bácsmegye), 1897. november 5.
 Scheer Imre, Nagykanizsa, 1897. június 9.
 Singer Sándor, Keszthely (Zalamegye), 1897. június 28.
 Schmidt Kálmán, Kőszeg (Sárosmegye), 1896. március 4.
- 40 Sörlei Sándor, Nagykanizsa, 1896. március 29.
 Stolcer László, Csáktornya (Zalamegye), 1896. június 16.
 Székely Tivadar, Csáktornya (Zalamegye), 1897. október 8.
 Szerb Gyula, Mura-Csány (Zalamegye) 1896. december 24.
 Weisz Felix (Felice), Fiume, 1897. október 9.
- 45 Weisz József, Porrog-Sz.-Király (Somogymegye), 1896. jan. 2.

Kimaradt: Kemény Arnold.

Magántanulók: Berényi Géza, Metzli Mariska, Pálffy Jolán,
 Pálffy Gabriella.

Középső osztály.

Osztályfő: ELEK MÓR.

- Atlasz Ignác, Nagybjom (Somogy megye), 1892. december 5.
 Auspitz Ottó, Verőce (Horvátország), 1896. július 29.
 Biach Károly, Nagykanizsa, 1895. december 25.
 Blum József, Siklós (Baranyamegye), 1895. március 3.
 5 Bogenrieder Ottó ism., Nagykanizsa, 1893. október 17.
 Brandl Gyula, Nagykanizsa, 1896. január 7.
 Buksz István, Nagykanizsa, 1896. november 4.
 Csemesz József ism., Letenye (Zalamegye), 1894. dec. 28
 Dukász Imre, Nagykanizsa, 1896. április 22.
 10 Fischer Pál ism., Báté (Somogy megye), 1894. június 16.
 Frank Ottó, Nagykanizsa, 1897. február 21.
 Fried Andor, Nagykanizsa, 1896. október 10.
 Grünhut Andor, Nagykanizsa, 1897. január 21.
 Halász Andor, Nagykanizsa, 1897. április 11.
 15 Hauser Béla, Budapest, 1896. július 13.
 Hercfeld Árpád, Nagykanizsa, 1896. május 10.
 Hirschler Imre, Nagykanizsa, 1894. december 7.
 Hirschler István, Nagykanizsa, 1896. szeptember 5.
 Kasztl Lajos, Pacsa (Zalamegye), 1896. augusztus 27.
 20 Kaufmann Hugó, Belatinc (Zalamegye), 1897. január 27.
 Kemény Kálmán, Nagykanizsa, 1896.
 Id. Kertész Árpád, Bal.-Ederics (Zalamegye), 1896. márc. 26.
 Ifj. Kertész Árpád, Nagykanizsa, 1896. szeptember 3.
 Klein Jenő, Légrád (Zalamegye), 1895. július 25.
 25 Königmayer Iván, Ságod (Zalamegye), 1893. január 29.
 Krausz József ism., Nagykanizsa, 1893. szeptember 12.
 Krausz László, Tapolca (Zalamegye), 1896. január 11.
 Krisztofics Rezső, Csáktornya (Zalamegye) 1896. január 24.
 Lendvai Dezső, Nagykanizsa, 1896. július 22.
 30 Ney Géza, Teleki (Somogy megye), 1896. július 28.
 Péter Lajos, Nagykanizsa, 1894. május 15.
 Rajki István, Nagykanizsa, 1897. március 1.
 Rozgonyi Gyula, Nagykanizsa, 1896. július 21.
 Schlesinger Manó, Banjaluka (Bosznia), 1896. június 3.
 35 Schott Ödön, Nagykanizsa, 1892. december 4.
 Schön Sándor, Csurgó (Somogy megye), 1895. december 12.
 Spiegler Miklós, Belatinc (Zalamegye), 1896. július 4.
 Strém Zsolt, Budapest, 1896. március 25.
 Vida Lajos, Nagykanizsa, 1895. január 30.
 40 Villányi Antal, Nagykanizsa, 1895. december 15.

Weisz Jenő, Nagyatád (Somogy megye), 1896. április 12.
Zsittney Ödön, Nagykanizsa, 1894. november 18.
Zsubory István ism., Nagykanizsa, 1892. április 18.

Kimaradtak:

Friedenthál Imre, Nagykanizsa, 1895. január 18.
Schlesinger Alfréd, Szombathely (Vas megye), 1894. nov. 13.
Szabó István ism., Nagykanizsa, 1892. augusztus 18.

Magántanulók: Grosz Ernő, Mnistik Tivadar, Tripammer Margit, Zábó József.

Felső osztály.

Osztályfő : BALOG DÁVID.

- Baumann Lajos, Barcs (Somogy megye), 1893. december 9.
 Biró Ferenc, Balatonvörs, 1894. november 16.
 Bognár Gyula, Keszthely (Zalamegye),
 Brandlhoffer Frigyes, Nagykanizsa, 1894. február 11.
- 5 Fischer Bálint, Nagykanizsa, 1896. január 25.
 Fischer István, Zalatárnok (Zalamegye), 1894. május 13.
 Fränkel György, Csanáros (Zemplén megye), 1896. márc. 18.
 Friedrich József, Kisvárda, 1894. november 16.
 Gógl Béla, Nagykanizsa, 1893. március 8.
- 10 Goldfinger József, Nagykanizsa, 1894. december 6.
 Hacker Leó, Sopron (Sopron megye), 1894. szeptember 9.
 Kelemen Jenő, Alsó-Zsippó (Somogy megye), 1894. szept. 25.
 Kondor István, Szigetvár, 1895. október 27.
 Lasky Nándor, Nagykanizsa, 1893. november 22.
- 15 Lichtner Sándor, Klostár (Belovár-Kőrös), 1894. szeptemb. 28.
 Mandl Jenő, Tótújfalu (Somogy megye), 1894. október 23.
 Meiszter Artal, Magyarboly, 1890. február 28.
 Polgár Béla, Kotor (Zalamegye), 1896. február 20.
 Práger Árpád, Csáktornya (Zalamegye), 1896. február 9.
- 20 Rauch Béla, Vizvár, 1893. szeptember 10.
 Reich Andor, Iobbágy (Nógrád megye), 1893. október 15.
 Schweitzer Kálmán, Nagykanizsa, 1894. február 14.
 Somogyi Ernő, Bonyhád, 1895. július 11.
 Strém Imre, Budapest, 1895. július 12.
- 25 Szántó Imre, Nagykanizsa, 1895. január 7.
 Szémann György, Nagykanizsa, 1893. május 23.
 Szitár Árpád, Nagykanizsa, 1893. november 3.
 Vámosi Tivadar, Alsó-Domboru (Zalamegye), 1894. nov. 23.
 Wollák Jenő, Leile (Somogy megye), 1894. július 4.

XVI.

Az 1910—11-ben végzett tanulók alkalmazási helye.

A tanuló neve	A cég neve	Város neve
Betlehem György	Póstatakarékpénztár	Budapest
Blau Jenő	Neumann Testvérek	Csáktornya
Bolmanác Velimir	Beočini Cementgyár Unió rt.	Budapest
Brandelhoffler Antal	I. Soproni Serfözde s Malátagyár	Sopron
5 Dőri Zsigmond	Dr. Dőri József gazdasága	Szombathely
Erdős Sándor	Letenyei Takarékpénztár	Letenye
Földes Kálmán	Póstatakarékpénztár	Budapest
Fuchs Imre	Fatermelő szövetkezet	"
Fürst Ödön	Forgalmi Bank	Fiume
10 Herzog Aladár	Krausz Dávid gabonakereskedő	Budapest
Herrnstein Pál	Strasser és König	Barcs
Hirschler Ernő	Délnémet gőzhajózási rt.	Budapest
Hoffmann István	Fischel Fülöp	Nagykanizsa
Hütter Vilmos	Nagykanizsai Takarékpénzt.	"
15 Josifovic Milivoj	Anton Tscheligi sörgyár	Márburg
Keszler Ferenc	Blau M. Fiai	Nagykanizsa
Kisfaludi Aladár	Kereskedelmi és Iparbank rt.	Kaposvár
Klein Miklós	Wiener Bankverein	Budapest
Kohn Ernő	Flaschner Artur	Bécs
20 Mezei Henrik	Pesti Magyar Kereskedelmi Bank	Budapest
Mátrai József	Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár	Nagykanizsa
Pátkai Jenő	Pesti Magyar Kereskedelmi Bank	Budapest
Perényi Andor	Erdélyi faipar r. t.	"
Pissenberger Imre	Grünwald Testvérek és Schiffer épít. vál.	"

A tanuló neve	A cég neve	Város neve
25 Pollák Jenő Rechnitzer József Riebner Samú Rosenberg Lajos Schütz Béla	Gutmann S. H. Sulzer Sándor, fatelep Rothschild Samú Grünwald Testv. és Schiffer Magyar Általános Takarékpénztár	Nagykanizsa Somogyvár Nagykanizsa Budapest
30 Strém Pál Székely Ernő Szépe Lajos Szigeti László	Sör- és malátagyár Banca Mobilians Societa Anonima ismeretlen Nagykanizsai Bankegyesület	Nagykanizsa Fiume Nagykanizsa
Szilágyi Imre 35 Vlasits Gábor	Szüleinél Magyar államvasutak	Kaposvár Budapest

XVII.

Jelentés az 1911—12-iki júniusi érettségi vizsgálatokról.

A május 30-án és 31-én megtartott osztályvizsga alapján a felső osztály 29 tanulója közül hat szeptember hóban teendő javító osztályvizsgálatra utasított. Írásbeli érettségi vizsgálatra bocsáttatott tehát 23 és 2 tanuló, kik az 1911. szeptemberi vizsgán 2 tárgyból teendő javító vizsgálatra utasítván, kir. főigazgató urtól engedélyt kaptak arra, hogy azt saját bizottságuk előtt 1912. június hóban letegyék.

A tanári kar által felterjesztett tételek közül kir. főigazgató ur a következőket jelölte ki:

I. Magyar fogalmazás.

A kereskedőnek nem csak anyagi, hanem szellemi és erkölcsi tőkére is van szüksége.

Eredmény: 1 jeles, 5 jó, 17 elégséges.

II. Német kereskedelmi levelezés.

1. Josef Grünfeld wieni cég V./10-én ir Kesselbauer linzi cégnek. Figyelmezteti, hogy ápr. 10-én lejárt tartozása, január 10-én neki küldött árukról, még nincs kiegyenlítve. Az összeg K 2468²⁵. Sürgősen kéri.

2. Linz V./12-én felel. Mentetődzik a rossz üzletmenettel és egy adósának inzulvenciájával. 1500— K-t azonnal küld pénzes levélben, a maradékra 1 havi halasztást kér 6⁰/₀ késedelmi kamat megtérítésével.

Eredmény: 3 jeles, 7 jó, 10 elégséges, 4 elégtelen.

III. Német nyelv.

Über einige Rohstoffe der Textilindustrie.

Eredmény: 12 jó, 8 elégséges, 4 elégtelen.

IV. Könyvvitel.

1912. május 1-én Farkas Imre következő vagyonállapottal nyitja meg üzletét:

Aktíva	Passzíva
Árukészlet . . . K 28,510.—	Hitelezők . . . K 6,640.—
Váltók " 19,340.—	Elfogadványok " 6,800.—
Adósok " 20,700.—	Átm. kamat . . . " 210.—
Ingóságok . . . " 1,900.—	Tiszta vagyon " 65,000.—
Készpénz . . . " 8,200.—	
K 78,650.—	K 78,650.—

Ugyanekkor belép a közker. társasággá átalakuló üzletbe Fehér Elek 40.000 K készpénzzel.

A szerződés értelmében a társak betétei 6°/_o-al pro anno kamatosíttatnak, a tiszta nyereség a betételek arányában osztandó el és ezeket szaporítja.

- máj 8. Vesznek felében Kis Károllyal helyben 500 q tengerit à 14.— K, melynek összegét egyenlő részekben készpénzben kifizetik.
- „ 15. Eladják az à metà árut Molnár Győzőnek, Boglár à 16.— K. Molnár készpénzben fizet K 3000.— és ad 5000.— K-ról szóló 3/h. elfogadványt.
- „ 20. Érkezik Németh Gézától Dombóvár, 300 q búza à K 22.—, melyért neki 3/h. elfogadványukat küldik.
- „ 25. Leszámíttatják Varga Péter váltóját pr. jun. 30. K 1800.— 5°/_o lerovat 36 nap, K 9.—.
- „ 28. Küldenek Halász Gábornak, Sopron, 200 q zabot à K 14.— fizetendő 4 hó múlva.
- „ 31. Beváltják ma lejáró elfogadványukat Fehér P. r. K 800.—
- „ 31. Üzleti költség K 280.—
- „ 31. Farkas kivesz a pénztárból K 200.—, Fehér K 160.—

Z á r á s.

Az árukészlet értéke K 35,600.—, az ingóságok értékéből 5°/_o leirandó, passzív atm. kamat K 180.—.

Eredmény: 7 jeles, 8 jó, 5 elégséges, 2 elégtelen.

V. Kereskedelmi számtan.

1. Paris megbizza Budapestet, hogy vegyen frt. 10,000— n. é. m. aranyjárdékot à 110³⁰ és 100 drb. Déli V. részvényt à 172— és ennek ellenében adjon el 25 drb. O. M. államv. részv.-t à 733¹⁰, a maradékot pedig 2 havi direkt intézvényvel hajtsa be. Budapest a megbizást június 1-én teljesíti, árfolyam 95⁴⁰, 3^{1/2}‰ és felszámít szokásos költségeken kívül 1⁰/‰ jutalékot; elkészítendő az elszámolás.

2. Parisban 1912. jun. 1-én a következő jegyzések vannak: O. aranyjárdék 95⁶⁵, m. aranyjárdék 93⁷⁵, osztr. m. áll. v. részv. 788—, D. vas. részv. 180—; meghatározandók ezen árfolyamok budapesti paritásai, ha az átszámító árfolyam 95⁴⁰.

3. Bréma küld Triest-en át Nagykanizsának háromféle teát:

Btto kg.	122 ⁵⁰ ,	Ta. kg.	29 ⁵	Souchong	szám 1.	à M	2 ⁷⁵	pr.	1/2	kg.
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	33 ²⁰ ,	"	7 ²⁵	Mandarin	"	"	2 ⁵⁵	"	"	"
és	"	183 ⁷⁵ ,	"	31 ²⁵	Souchong	"	6.	"	1 ²⁵	"

Skonto 2‰, szállítási díj K 20⁰⁹, vám K 217 pr. ‰/kg, mérlegpénz, K 1⁸⁰ kisebb kiadás, váltóárfolyam 117⁸⁰; határozzuk meg a beszerzési árakat, ha az összes költségeket súlyköltségeknek vesszük.

Eredmény: 2 jeles, 8 jó, 13 elégséges, 1 elégtelen.

VI. Francia kereskedelmi levelezés.

1. Rost és Ta. Rouen-ben 1912. április 1. megbizzák Leuba A ügynököt Párizs, hogy vegyen számukra

10 drb. névre szóló Crédit foncier részv.

legjobban. — Fedezetül csekket küldenek pr. Fr. 7000—-ről Párizsra.

2. 1912. április 3. Leuba A. értesíti Rost és Ta.-t Rouenben, hogy számlájukra vett 10 névre szóló Crédit foncier részvényt à Fr. 700—. A vételszámla Fr. 7008³⁵. A csekket javukra irta, ellenben Fr. 8³⁵-kal megterhelte őket.

Eredmény: 2 jeles, 5 jó, 16 elégséges, 1 elégtelen.

VII. Magyar kereskedelmi levelezés.

1. Rosenfeld Alajos, helyben V./5-én ir Deutsch Károlynak Wien. A. Diesel Motorwerke A.-G. ott rendelkezésére bocsátotta a nekik mult hó 28-án küldött 5 vagon bükkfaszenet, mert álli-

tólag az nem elég száraz. Iparkodjék vele az ügyet rendezni, ha szükséges bonifikáljon vag.-ként 20 K. Sikertelen eljárás esetén vegye át a küldeményt bizományi eladásra.

2. Válasz 7-én. A cég a küldemény átvételére nem volt hajlandó. Egyelőre saját pályaudvari raktárába rakatta. Fuvarbér és kirakásért fizetett K 826⁴⁰. Az eladással majd foglalkozik.

3. Ugyanő 12-én a szemet à K 4⁵⁰ eladta. Csatol eladószámlát, netto értékét K 2238⁶⁰ átutalta számlájára a Hazai Bank R.-T.-nak Bpest.

4. Rosenfeld 14-én jelzi a Hazai Banknak ez összeg lefizetését. Együttal megbízást ad, hogy a letétben levő 25 darab közuti villamos részvény alapján 5 drb. új részvényre elővételi jogot gyakoroljanak és 25 drb. Magyar Bank részvényt legfeljebb à 665 vegyenek.

5. Válasz 15-én. A wieni összeggel 14-iki lejáráttal elismerték. 5 drb. Közuti új részvényre gyakorolta az elővételi jogot, s ezért 650 K-val pr. ma megterhelték. A Magyar Bank részvények a limitált árfolyamon nem vehetők meg. A megbízást egyelőre előjegyezték.

Eredmény: 2 jeles, 7 jó, 13 elégséges, 1 elégtelen.

Az írásbeli vizsgálatok alapján szóbelire bocsáttatott 23 tanuló.

A szóbeli vizsgálatokat június 17-én és 18-án tartottuk meg Dr. Mutschenbacher Viktor nyug. jogakadémiai igazgató, vallás- és közoktatásügyi miniszteri biztos ur és Heltai József, ker. tanácsos, kereskedelemügyi miniszteri biztos ur elnöklete alatt.

Az érettségi vizsgálatok eredménye ez:

Jelesen felelt meg: **Mandl Jenő**.

Jól feleltek meg: *Baumann Lajos, Bognár Gyula, Fischer Bálint, Fränkel György, Kondor István, Práger Árpád, Rauch Béla, Vámosi Tivadar* = 8.

Megfeleltek: Biró Ferenc, Brandlhofer Frigyes, Fischer István, Friedrich József, Goldfinger József, Hacker Leó, Kelemen Jenő, Meiszter Antal, Polgár Béla, Reich Andor, Szeemann György, Somogyi Ernő = 12.

1—2 tárgyból szeptember hóban teendő javító vizsgálatra utasított 2 tanuló.

XVIII.

A felső keresked. iskolai érettségi bizonyítvánnyal járó jogok és minősítés.

Az intézet három évfolyamának végeztével a tanulók érettségi vizsgálatot tesznek, melynek eredményes letétele a következő életpályákra nyújt képesítést, jogokat és előnyöket:

1. A szorosan vett kereskedelmi pályára.

2. Az áll. közigazgatás azon ágainál, melyekre az érettségi bizonyítvánnyal bíró ifjakat a tisztviselők minősítéséről szóló 1883. I. t.-c. minősítettetteknek és illetékeseknek nyilvánít, u. m.:

a) a *postaszaknál*, mint postafőtisztviselők;

b) a *pénztári szaknál*, mint központi állampénztári és adóhivatali tisztviselők, törvényhatósági pénztárosok, ellenőrök, könyvvezetők, gyámi pénztárosok;

c) a *kezelési szaknál*, mint dohányárudai, raktári hivatalnokok, telekkönyvvezetők;

d) a *zálogházaknál*, mint zálogházi igazgatók, ellenőrök, könyvvezetők, pénztárosok, ellenőrző számtisztek;

e) az államszámviteltani vizsgálat letétele esetén alkalmazást nyerhet a számvevőségi szaknál mint főszámvevőségi és ellenőrzési hivatalnok s minden állami hivatalnál és intézetnél, u. m.: miniszteriumoknál, megyéknél és törvényhatósági joggal felruházott és r. t. városoknál, pénzügyigazgatóságoknál, adófelügyelőségeknél, illetékkiszabási s minden állami hivatalnál, dohányjövédékeknél, állami jószágigazgatóságnál, bányászatonál, pénzverdénél, áll. zálogházaknál, közpénztáraknál, posta- és távirdaigazgatóságnál stb.

3. Ezeket kivül az intézet növendékei, ha tanulmányaikat folytatni akarják, beléphetnek:

1. a *budapesti keleti kereskedelmi akadémiába*,

2. a *m. kir. közlekedésügyi akadémiába* (vasút, hajózás, posta, táviró),

3. a *kereskedelmi iskolai tanárképző-intézetbe*,

4. Az 1900. évi 100.000. sz. belügyminiszteri rendelet szerint a községi jegyzőségre képesítő közigazgatási tanfolyamra felvétetnek.

5. Jeles bizonyítvánnyal a hazai összes gazdasági akadémiákba.

Ezen jogok és előnyök mellett az 1889. évi VI. t.-c. 25. §-a értelmében az *egyéves önkéntességi jogot* is élvezik.

XIX.

Statisztikai kimutatások.

A kimutatás tárgya	C s o p o r t	Alsó	Köz.	Felső	Összesen
		osztály			
Iskola- látogatás	Beiratott összesen . . .	46	46	29	121
	Évközben kimaradt . . .	1	3	—	4
	Létszám a tanév végén	45	43	29	117
Születési év	1890.	—	—	1	1
	1892.	1	4	—	5
	1893.	1	3	7	11
	1894.	2	6	13	21
	1895.	9	6	4	19
	1896.	17	22	4	43
	1897.	16	5	—	21
Vallás	Izraelita	24	35	19	78
	Róm. katolikus . . .	17	11	10	38
	Ág. evang.	3	—	—	3
	Ev. reform.	1	—	—	1
	Görög kath.	1	—	—	1
Anyanyelve	Magyar	41	42	28	111
	Német	3	3	—	6
	Horvát	2	1	1	4

A kimutatás tárgya	C s o p o r t	Alsó	Köz.	Felső	Összesen
		osztály			
A felvétel alapja	Ismétlő	4	8	2	14
	Polg. isk. 4. oszt. . .	30	—	—	30
	Gimnasium 4. oszt. .	12	—	—	12
	Felső ker. isk. alsó oszt.	—	38	—	38
	„ „ „ közép „	—	—	27	27
Nyelv- ismeret	Magyar	35	37	14	86
	Magyar-német	4	3	7	14
	Magyar-horvát	5	1	3	9
	Magyar-német-horvát .	2	5	5	12
A szülő vagy gyám lakóhelye	Nagykanizsa	25	28	14	67
	Más zalamegyei	6	8	5	19
	Somogy megyei	6	4	8	18
	Vas megyei	1	—	—	1
	Baranyamegyei	1	1	1	3
	Pest megyei	—	2	—	2
	Békés megyei	—	1	—	1
	Zágrábmegyei	—	2	—	2
	Bács-Bodrog megyei . .	1	—	—	1
	Liptó megyei	1	—	—	1
	Varazsdmegyei	2	—	1	3
	Verőceme gyei	1	—	—	1
	Fiumei	1	—	—	1
Serajevoi	1	—	—	1	
A szülő vagy gyám polg. állása	Önálló kereskedő . . .	11	12	9	32
	Keresk. alkalmazott . .	2	4	—	6
	Önálló iparos	7	5	5	17
	Iparosnál alkalmazott .	—	1	1	2
	Köztisztviselő	6	8	3	17
	Magántisztviselő	2	—	4	6
	Östermelő	1	1	4	6
	Ügyvéd, tanár, lelkész	2	8	1	11
	Magánzó	5	2	2	9
	Egyéb	10	5	—	15

A kimutatás tárgya	C s o p o r t	Alsó	Köz.	Felső	Összesen
		osztály			
Tandij- fizetés	Egész tandijat fizetett .	22	19	12	53
	$\frac{3}{4}$ " " .	2	4	4	10
	$\frac{1}{2}$ " " .	8	5	2	15
	$\frac{1}{4}$ " " .	6	8	8	22
	Tandijmentes	8	10	3	21

A tanulmányi eredmény kimutatása.

T a n t á r g y	Alsó oszt.				Köz. oszt.				Felső oszt.			
	Az osztályozott tanulók száma											
	41				43				29			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Hittan	8	17	20	—	13	13	17	—	6	15	8	—
Magyar nyelv és irod. . .	1	6	34	4	4	7	28	4	1	6	18	4
Német nyelv	1	7	28	9	3	11	24	5	5	7	12	5
Francia nyelv	1	3	31	10	6	5	27	5	3	4	21	1
Földrajz	2	13	26	4	6	12	23	2	4	8	17	—
Történelem	4	9	30	2	6	11	26	—	3	13	13	—
Mennyis. és pol. számtan	6	14	25	—	7	5	30	1	1	9	19	—
Természettan	4	20	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Keresked. számtan	8	15	20	2	7	10	25	1	6	9	13	1
Irodai munkálatok	6	22	16	1	8	17	18	—	4	13	12	—
Könyvviteltan	—	—	—	—	7	10	25	1	8	8	13	—
Keresked. levelezés	2	9	32	2	5	6	28	4	1	7	20	1
Keresked. ismeretek	5	9	29	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Közgazdasági ismeretek . .	—	—	—	—	5	13	23	2	2	10	17	—
Jogi ismeretek	—	—	—	—	5	12	26	—	2	11	16	—
Vegytan, áruismeret	—	—	—	—	3	11	27	2	2	10	17	—
Szépírás	5	23	15	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Gyorsírás	—	11	—	—	—	3	—	—	—	—	1	—
Írásbeli dolgozatok külső	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
alakja	4	24	15	2	9	28	6	—	10	16	3	—
Magaviselet	21	21	3	—	22	20	1	—	18	11	—	—

XX.

Jelentés a VI. női kereskedelmi tanfolyamról.

A női kereskedelmi tanfolyam célja: azon kereskedelmi szak- és irodalmi ismeretek, valamint gyakorlati ügyességek elsajátítása, amelyekre az életben a nőknek, akár mint könyvvivőknek, pénztárosoknak, levelezőknek s egyéb üzleti alkalmazottaknak, akár mint a család tagjainak, pl. az üzletben az apa vagy férj helyettesítése alkalmából, vagy a háztartásban szükségük van.

A tanfolyam 10 hónapig tart

A női kereskedelmi tanfolyamba oly növendékek vétetnek fel, kik a polgári vagy felsőbb leányiskola és leánygymnásium 4., vagy a felső leányiskola 2. osztályát sikerrel végezték, avagy megfelelő előképzettségüket a magyar nyelvből, számtanból, német nyelvből és földrajzból felvételi vizsgálattal igazolják.

Felvételi vizsgálatra bocsáttatnak, kik legalább 16 évesek.

A felvételi vizsgálat díja 20 korona.

A *felvételi vizsgálatnál* megkívántatik: 1. A magyar nyelv ismerete alak- és mondatnailag, biztosság a helyesírásban és jártasság a fogalmazásban, — 2. számtanból jártasság a négy alapműveletben egész és törtszámokkal s a hármasszabályhoz tartozó feladatok megfejtése, — 3. földrajzból Európa, különös tekintettel Magyarországra, továbbá Ázsia és Amerika leíró földrajza általános vonásokban, Afrika és Ausztrália átnézetileg, 4. német nyelvben olvasás, írás, könnyebb német szöveg megértése.

A női ker. tanfolyam egy osztályába legfeljebb 40 növendék vehető fel.

Rendes tantárgyak:

Kereskedelmi számtan	heti 3 órában
Könyvvitel	" 3 "
Kereskedelemisme, ker. levelezés, irodai munk.	" 3 "
Német ker. levelezés	" 3 "
Keresked. földrajz áruismével	" 2 "
Gyorsírás	" 3 "
Szépírás	" 1 "
Gépirás	" 2 "

Kirchner Béla, a női ker. tanfolyamok főfelügyeletével megbízott felső ker. isk. főigazgató úr május 3-án a tanfolyamot meglátogatta és a tanulókat minden tantárgyból megvizsgálta. Látogatása befejeztével a tanári testülettel értekezletet tartott, melyen úgy általánosságban, mint az egyes tárgyra vonatkozó észrevételeit megette.

Tanári kar:

Bún Samu, igazgató, felső ker. iskolákra képesített tanár, a felső ker. iskola igazgatója, tanította a könyvvitelt.

Balog D., felső ker. iskolákra képesített tanár, tanította a szépírást, ker. földrajzot és áruismét.

Domány Ármin, középiskolákra képesített tanár, tanította a keresk. ismeretet, az irodai munkálatokat és keresk. levelezést.

Elek Mór, felső ker. iskolákra képesített tanár, tanította a ker. számtant.

Krámer Lajos, polg. iskolákra képesített tanár, tanította a gyorsírást és gépirást.

Dr. Villányi Henrik, felső keresked. iskolákra képesített tanár, tanította a német nyelvet és levelezést.

Női felügyelő: **Halász Jenőné**, okl. tanítónő.

Miután elegendő számú tanuló jelentkezett, a tanfolyamot a nagym. vallás- és közokt. miniszter úr 100,851/911. sz. engedélyével szeptember 10-én megnyitottuk.

Beiratott 29 tanuló, kik valamennyien a tanfolyamot a tanév végéig látogatták.

A női ker. tanfolyam növendékeinek névsora :

Böhm Margit	Neumann Flóra
Braun Klára	Palkovich Mária
Farkas Ida	Pavelkovich Ilona
Fekete Teréz	Péterfi Mária
5 Friedenthal Margit	20 Práger Riza
Heinrich Elza	Preslmayer Mária
Hirschl Ilona	Radosits Gizella
Hubenay Irén	Rosenfeld Ella
Kelemen Erzsi	Steiner Irma
10 Klein Edit	25 Szemző Erzsébet
Kohn Irma	Vajda Margit
Kremsier Gizella	Varga Ilona
Lendvai Margit	Wöllner Julia
Megyesy Irma	Wukits Rozsi
15 Ney Jolán	

A tanári kar határozata értelmében, a jövő tanévben is megnyitjuk a tanfolyamot, ha legalább 25 tanuló jelentkezik. Akik tehát abban résztvenni óhajtanak, jól teszik, ha e végből már július első 3 napjain utolsó iskolai bizonyítványuk felmutatásával az igazgatóságnál előzetesen jelentkeznek; a végleges felvétel azonban csak szeptember 1., 2. és 3. napjain eszközöl-tetik, mely alkalommal a születési és utolsó iskolai bizonyítvány bemutatandó.

Évi tandíj 120 korona, beírási díj 20 korona.

Tartalomjegyzék.

	Oldal
I. Iskolaszék	2
II. Jelentés a lefolyt tanévről	3
III. Az iskola jötevői	6
IV. Tanári kar	7
V. Tanári könyvtár	9
VI. Tanterv	33
VII. Az 1912/13-iki tanévben használandó tankönyvek	49
VIII. Kivonat a szervezeti szabályzatból	51
IX. Fegyelmi szabályok	54
X. Önképzőköri jelentés	58
XI. Magánvizsgálati szabályzat	60
XII. Felső ker. iskolai tanulók áll. támog. ösztöndijakkal	63
XIII. A tanulmányi kirándulási alap zárszámadása	65
XIV. Az ifjúsági segítő-egyesület zárszámadása	66
XV. A tanulók névsora	68
XVI. Az 1910/11-ben végzett tanulók alkalmazási helye	73
XVII. Jelentés az érettségi vizsgálatokról	75
XVIII. A felső ker. isk. érettségi bizonyítvánnyal járó jogok és minősítés	79
XIX. Statisztikai kimutatások	80
XX. Női kereskedelmi tanfolyam	84
XXI. Értesítés a jövő tanévre	88

